

LADY IN

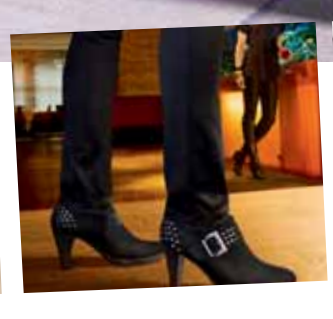
ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
ZIMA 2010

*Umění
jako
investice*

Japonské
kontrasty

Kam
míří
finanční
trhy?

Gabor

* **Praha 5** Gabor Shop OC Nový Smíchov * **Praha 4** Gabor Shop Arkády Pankrác * **Praha 1** ALIGATOR – Národní třída 38

* **Praha 3** Nadměrná obuv, Roháčova 75 (obuv Gabor v dámských velikostech 42–44)

www.gabor.de

Dietu nedrží jen modelky. Zeštíhlení se týká i této nové tašky na notebook Spazzolato slim z leské umělé kůže od značky Abbi. Je o mnoho subtilnější než klasická, a proto také působí decentněji. Přesto se do ní stále vejde notebook až o velikosti 15,4" a několik oddílů na podklady. Popruh pro nošení přes rameno je odnímatelný a na www.ilovemybag.cz si ji můžete vybrat ve slonovinové nebo černé barvě.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archiv**

PRO NI

Ručně malované plakáty a reklamy z archivu legendární značky Louis Vuitton pokryly novou kolekci diářů Affiche Agenda. Jako podklad jim slouží klasické plátno s monogramy LV, hnědé kostičkované plátno Damier Ebene nebo šedivé Damier Azur. Mají střední velikost a nejlépe se do nich nebudou psát termíny obchodních jednání, ale milostrných rendez-vous.

Švédská společnost Krusell, která se specializuje na výrobu stylových pouzder na mobilní telefony, PDA, iPody, iPady a brašny na notebooky a netbooky, přichází s novou řadou nazvanou Coco. Zasněženým při pohledu na design obalů a tašek dojde proč. Využívá totiž známého kosočtvercového prošívání, které poprvé v historii módy použila právě madame Chanel.

Nová výzbroj

Typické bilancování dobrého i špatného, co každého z nás za posledních 365 dní potkalo, ponechte na konci roku jiným. Místo toho vaši mysl zaměstnejte malým kouzlem. Do nového roku si pečlivě vyberte takové designové doplňky, které svými materiálovými přednostmi a vizuální silou dokážou dokonale ochránit všechna data, která jim svěříte. Uvidíte, že malé novoroční vůdů bude mít úspěch a každá vaše pracovní schůzka nebo profesní projekt ten správný ohlas.

Řada Coco značky Krusell je opravu bohatá. Patří do ní i obaly na kompaktní fotoaparáty, které budou vašim stylovým společníkem nejen na dovolené, ale také při bankovní špionáži. Všechny ručně šité obaly a tašky Coco existují v barevné variantě bílá, černá, červená, béžová a růžová. Kterou máte nejraději vy?

Jak s sebou přenášet laptop a přitom neslevit ze svých vysokých módních nároků, jejichž sítím žádné klasické tašky na notebooky prostě neprojdou? To je otázka, kterou denně řeší mnoho „fashion victims“ po celém světě. Odpovědí může být rozměrná kabelka Tod's s praktickým kovovým madlem, na němž je připevněn popruh i kožené ucho. Do kabelky se kromě všech denních nezbytností pohodlně vejde průměrný notebook, a dokonce i menší večerní nákup.

Pro vyznavačky minimalistického módního stylu, který přesto zůstává nepokrytě luxusní, připravil Louis Vuitton další edici diářů. Kromě místa na stránky s poznámkami nebo agendu mají také kapsu šitou na míru telefonu iPhone. Malé monogramy tvoří zajímavý rámeček obalu a zlatá barva zase prozradí, že majitelka dobře ví, do čeho se vyplatí investovat.

Čím je výjimečné toto pouzdro na laptop? Svým metalickým povrchem v bronzové barvě, jež u konkurence nenajdete. Jelikož by se ale skutečný kov rychle poškrábal, vyrábí jej značka Abbi z praktičtějšího PVC, které je precizně lakované. Pojme notebook velikosti 13,3" i 15,4" a navíc je velmi lehké. Za výhodnou cenu ho seženete na www.ilovemybag.cz.

Fenoménem těchto Vánoc se v mnoha rodinách jistě stane chytrý tablet iPad. Pokud budete i vy tou šťastnou, která jej najde pod stromečkem, budete vzápětí řešit jedno dilema. Jaký obal si na něj pořídit? Elegantní řešení nabízí značka Prada a její nové obaly z vysoce kvalitní červené nebo černé kůže. Ve stejném provedení se prodávají i sesterské flash disky.

Milé čtenářky,

setkáváme se u zimního (letos čtvrtého a v celkovém pořadí již jedenáctého) čísla Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny.

Co nevidět dosáhne klubová základna neuvěřitelného počtu 2 200 registrovaných členek. To nás v době, kdy jsme tento investiční klub v únoru roku 2008 zakládali, ani zdaleka nenapadlo. S ohledem na blížící se narozeninové výročí si také uvědomujeme, že klub již odrostl plenkám, pomalu se (snad) zbavil svých dětských nemocí a nyní nastupuje o něco dospělejší na svoji „školkovou“ a pak i „školní“ cestu. Doufám, že se s vaší pomocí – díky podnětům, komentářům, postřehům a reakcím – vyhneme často tak komplikované pubertě.

Jsmo moc rádi za váš zájem! Těší nás potkávat se s vámi na odborně-společenských setkáních (letos byla tři – dvě v Praze a jedno na Moravě). Na stránkách Lady In průběžně představujeme naše odborníky a srozumitelným způsobem nejruznější témata z oblasti financí a investic. Snažíme se rozšiřovat také obsah našeho webu (www.investicniklub.cz).

Kdybychom v hodnocení úspěšnosti klubu vycházeli jen z faktu neustále se zvyšujícího počtu členek investorek, mohli bychom být spokojeni. Ale to by byla skutečně příliš snadná cesta. A tak i proto, abychom neusínali na vavřínech, stojíme o vaše názory. Využívejte k tomu e-mailovou adresu damsky@investicniklub.cz nebo rubriku Napište nám na www.investicniklub.cz. A určitě chodte na naše setkání, kde získáte nejen potřebné informace, ale také se pobavíte a poznáte další zajímavé ženy nejen ze světa financí a investic.

Za celou redakci vám přeji příjemné vánoční svátky a do nového roku 2011 jen ta nejlepší investiční rozhodnutí.

Romana Vlková

LADY IN, zima 2010

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vlková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Kateřina Márová, Zaneta Pavlů, Jaroslav Kropáček

Spolupracovníci: Pavlína Zelníčková, František Mašek, Mária Mičoušková,

Ladislav Špaček, Vladan Krumpal, David Navrátil, Libor Budinský, Darina Siegllová

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Allphoto

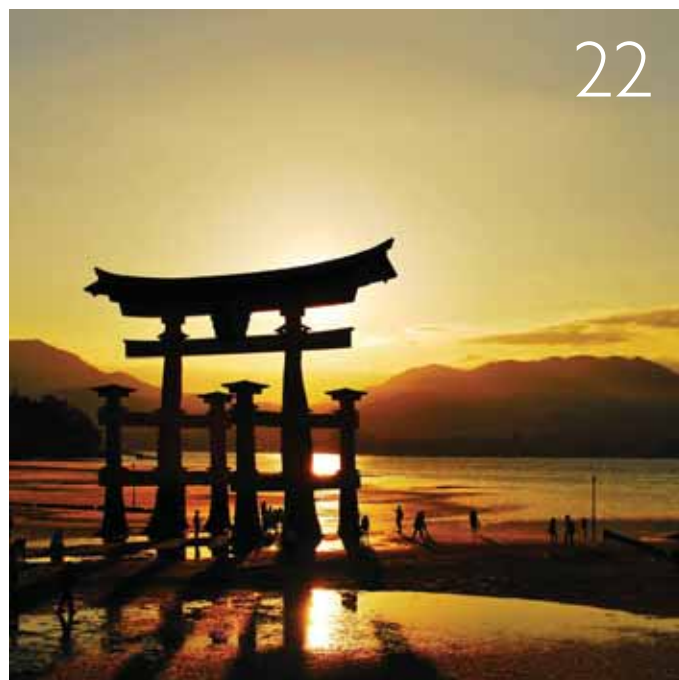
Obrazová úprava: Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

Obsah

- 3 PRO NI
Designové doplňky pro úspěšnou ženu
- 6 PORTRÉT
Mária Gálová, ředitelka aukční síně Dorotheum, vypráví o povzbuzující energii umění i o investování do něj.
- 10 TVŮRKYNĚ
Nechte svůj interiér rozkvést pod taktovkou floristky Kristiny Netíkové.
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Vývoj finančních trhů a trumfy nejsilnější české banky očima Daniela Helera, člena představenstva a náměstka generálního ředitele České spořitelny
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
O informacích, bez nichž se úspěšné podnikání neobejde, s Alenou Seoud, ředitelkou České kapitálové informační agentury Čekia.
- 16 ETIKETA
S noblesou na plesy i společenské večery
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Co přinese ekonomice třetí rok od počátku světové recese?
- 22 SVĚT NA DLANI
Japonsko: Kontrasty, které vás pohltní.
- 27 GURMÁNKA
Do Prahy za delikatesami japonského světa
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Rádi riskujete, nebo jste konzervativní? Za investičním úspěchem stojí správná volba strategie.
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Setkání členek Dámského investičního klubu tentokrát za klášterními zdmi
- 32 TOP RELAX
V rodinném hotelu U Bílého koníčka na břehu malebného jezera Wolfgangsee si i v zimě zaplavete a po lázeňské relaxaci vás poctí skvosty rakouských vín.
- 35 SEZONNÍ MENU
Tipy nejen ze světa investic
- 36 KULTURNÍ TIPY
Lady In vybírá z palety zimního kulturního programu.
- 38 ZEPTALI JSME SE
Vladimír Baláž o investičním světě žen a mužů

Umění nejen pro radost

Mária Gálová, kdysi vynikající studentka chemie na košické univerzitě, netušila, že svůj vytoužený léčebný elixír v laboratořích nikdy nenamíchá. Místo bádání mezi čtyřmi stěnami našla povzbuzující energii ve světě umění. Nejprve na košických divadelních prknech, z nichž v době největšího porevolučního kulturního rozkvětu vplula přímo na Pražský hrad. Vždy jsou to zásadní životní zvraty, které ji posouvají dál. Dnes jako ředitelka nejvýznamnějšího aukčního domu v Čechách tvrdí: „Mám pocit, že žiju už několikátý život.“

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Libor Špaček a archiv**

„Nikdy jsem se změn nebála. Ne že bych je vyhledávala záměrně, ale nepolekaly mě a asi je potřebuji, abych se cítila naplněná. Ale i když občas na chvíli ztratím půdu pod nohama, zjistím, že mě to někam posune,“ prozrazuje drobná energická tmavovláška a přiznává, že i tak se tyto situace bez stresu nikdy neobešly. První takovou zkušeností byl hned po ukončení vysoké školy střet s realitou minulého slovenského režimu. I když byla Mária Gálová velmi dobrou studentkou, nesehnala místo dokonce ani v lihovarech. Poradili jí, aby k žádosti připojila svou fotku, jenže tuhle cestu odmítla a místo toho vyhrála konkurz na herečku do místního divadla.

Hraní nejprve brala jako pokus žít se svým koníčkem, který měla ráda už od dětství. V angažmá

nakonec zůstala dalších devět let. „Bylo to krásné období, má práce mne velmi naplňovala. Během té doby jsem porodila syna a vyhovovalo mi, že mohu mít poměrně volný režim. Kdyby nepřišla revoluce, jsem tam možná dodnes,“ říká, ale hned dodává: „Jenže by mi bylo líto, že jsem přišla o další zkušenosti.“ Svou nejoblíbenější roli si ale před diváky nakonec nikdy nezahrála. Svět herectví, který ji naplňoval štěstím, skončil po devíti letech v předvečer velké premiéry, kdy byla vytažena opona bývalého režimu. „Právě v listopadu 1989 jsme chystali baletní inscenaci Ptáka Ohniváka. Když jsem se měla rozhodnout, zda se přikloním, nebo nepřikloním ke stávce, nebylo nad čím váhat...“ Za tři měsíce poté podruhé otěhotněla. Dcera Natálie nese matčiny

Když dostala nabídku stát se šéfkou české pobočky rakouského aukčního domu Dorotheum, neváhala.

Svoji hereckou zkušenost využívá i nyní v roli licitátora, kdy je třeba správně odhadnout lidské emoce – nedílnou součást každé dražby.

herecké geny. „Byla by z ní výborná herečka. Má výjimečnou pozorovací schopnost a dokáže z člověka vyhmátnout až karikaturistickou podobu, což já ani po letech hraní neumím,“ říká pyšně Mária Gálová.

NOVÝ JAZYK PRO NOVÝ ŽIVOT

Začátek vlády Vladimíra Mečiara znamenal pro mladou herečku stěhování do Česka. „Nechtěla jsem žít v něčem, co neodpovídalo mému přesvědčení,“ vysvětluje perfektní češtinou s nepatrně měkkým přízvukem, který jen vzdáleně prozrazuje rodný jazyk. Právě jazyk se stal pro Márii na počátku její nové etapy další velkou výzvou. Když získala místo asistentky na Pražském hradě, musela se naučit veškerou administrativní práci. „Bylo mi řečeno, že mluvit mohu slovensky, ale psát musím česky. A protože jsem to nechtěla mixovat, jak to dělá hodně Slováků, striktně jsem si od prvního dne nařídila psát i mluvit česky. Až po půl roce jsem se začala cítit jistěji. Došlo mi, že opravdu platí rčení, že kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem, protože i uvažování je jiné. Slovenština je lyričtější, má větší poetiku. Čeština je zas více prozaická a hodí se daleko víc do běžnějšího života. No a to souvisí i s charakteristickými rysy obou národů.“

Kariérní hvězda Márie Gálové na Pražském hradě stoupala postupně vzhůru. Vystudovala MBA a stala se šéfkou kulturního odboru, pod sebou měla více než stovku lidí a byla zodpovědná za velké projekty, jako například výstavu Deset století architektury, festival Struny podzimu či Letní shakespearovské slavnosti. Na svou práci na Hradě vzpomíná s ohromným nadšením. „Hradní fáze byla neopakovatelná. Celá společnost se zásadně vyvíjela a zrcadlila se právě tam. Střídali se tu

zajímaví lidé plní nápadů, jak realizovat své projekty. Fascinovala mě možnost potkávat další inspirativní tvůrce. Stále přicházely podněty zvenčí a pořád se dělo něco nového.“

MAGICKÁ DEVÍTKA

V době, kdy končilo prezidentování Václava Havla, chýlilo se i Máriino krásné období na Hradě. To už ale dostala nabídku od headhuntera (lovce hlav) na místo šéfky české pobočky rakouského aukčního domu Dorotheum. I když do té doby na žádné profesionální aukci sama nebyla, za dobu strávenou na Hradě do světa umělecké tvorby značně pronikla a Rakušané si ji vybrali. „Bylo to přesně po devíti letech – stejně jako jsem předtím po devíti letech odešla z divadla.“ A dodává: „Práce je to nesmírně zajímavá, ale přece jen uzavřenější, co se týče okruhu lidí a problematiky, takže inspiraci musím hledat spíše uvnitř sebe.“

Za svůj největší úspěch považuje, že se jí podařilo vytáhnout firmu z červených čísel. A to dokonce i v době celosvětové krize. „Pro naši práci je to paradoxně pozitivní období. Čím větší je nedůvěra v akciové trhy a nemovitosti, tím víc to lidi žene zpět k tradičnějším hodnotám a k umění,“ vysvětluje.

A jak je na tom český trh s uměním ve srovnání se zahraničím? „Češi kupují hlavně české autory, což je pro menší země typické. Dlouhodobě, už dvacet let, jsou nejvíce žádána díla meziválečné avantgardy. Mají svou ověřenou hodnotu a poptávka i ceny jsou v tomhle segmentu největší. Češi se v umění rok od roku lépe orientují. Je jasné, že ne každý u nás bude kupovat umělecká díla, ale kdyby se nám podařilo vrátit k prvorepublikovému vnímání umění, bylo by to skvělé.“

DRAMA S DETEKTIVNÍ ZÁPLETKOU

„Na každé aukci nastanou momenty plné adrenalinu, napětí a překvapení. A i když jde obvykle jen o pár minut z několikahodinové akce, právě kvůli nim se aukce pořádají. Tam se setkává nabídka s poptávkou a tam se i tvoří,“ vysvětluje Mária Gálová, která v roli licitátora využila i svoje herecké zkušenosti. „Je to práce s lidmi, s emocemi. Gradujete situaci a musíte vycítit, kdy ještě můžete někoho popíchnout a kdy to už nemá smysl. Stejně tak mě baví i má obvyklá role, kdy u každé položky sleduji práci licitátora a zároveň intenzivně vnímám publikum i ty, co čekají na telefonu. A právě ti bývají nejdůležitějšími kupci. Buď jsou vytížení, nebo v zahraničí, nebo prostě nechtějí být viděni. Celý proces vyžaduje velkou improvizaci a náročné zpracování – představte si, že v sále sedí asi sto padesát klientů a stejně tolik jich máme na telefonech.“

Chvilky napětí ale provázejí i samotné expertizy, při nichž se ke každému předmětu vyjadřují znalci. „U světových děl se obracíme na zahraniční partnery. Je to někdy i detektivní práce, najít experta na konkrétního autora. Tu nejvyšší odbornou kapacitu, přes jejíž názor nejede vlak.“

Dražby se ale netočí jen kolem děl ověřených jmen a „jasné“ hodnoty. „Již třetím rokem třeba výhradně zastupujeme dědice Ladislava Sutnara a v našich aukcích nabízíme jeho malířské práce. V šedesátých letech, kdy zájem o jeho grafické práce poklesl, se vrátil k malování, kterému se věnoval ve svém raném období. V emigraci ve Spojených státech tak vytvořil několik desítek barevných výrazných a stylově čistých děl, které sám charakterizoval jako joy-art, tedy umění pro radost. Jak se budou tato díla na trhu prodávat,

Sama nejvíc miluje fotografii a objevování civilizací nepoznamenaných krajín. Poslední její cesta vedla do Peru. Ráda vzpomíná na tvůrčí atmosféru na Pražském hradě za prezidentování Václava Havla, kdy se z místa asistentky vypracovala až na pozici ředitelky programového odboru, zodpovědná za všechny kulturní aktivity Hradu.

„Práce je to nesmírně zajímavá, ale přece jen uzavřenější, co se týče okruhu lidí a problematiky, takže inspiraci musím hledat spíše uvnitř sebe.“

to opravdu nikdo z nás netušil, žádná předchozí zkušenost nebyla. Některá díla se však již prodala za částky přesahující milion korun. (Na letošní poslední aukci byla prodána jeho Venuše tančící go-go dokonce za 2,7 milionu korun!) A právě to mě baví: odhadovat, zkoumat, jak se pro autory situace i trh vyvinou.“

UMĚNÍ, KTERÉ PROMLOUVA

Přestože pracuje v prostředí galerie se starožitnostmi, sama má paradoxně nejraději umění od poloviny dvacátého století. A vůbec nejvíc miluje fotografie. Snad prý proto, že sama ráda fotí – přírodu i zajímavé tváře, které na svých cestách potkává. Navštívila Čínu, Indi, Nepál, Tibet, Venezuelu... Z poslední měsíční cesty po Peru se vrátila právě týden před našim rozhovorem a cestovatelské nadšení z ní ještě nestačilo vyprchat. I přesto, že se v době našeho rozhovoru blíží nová velká aukce, letos poslední, celá

září. „V Peru jsem se nejprve pohybovala s českou skupinou po horách a samozřejmě i po známých památkách. Pak jsem se pustila do toulání na vlastní pěst a seznámila se se spoustou báječných milých lidí a s různými umělci. Každý den mi ta země nabídla něco nového a užívala jsem si i chvíle, kdy jsem na těch fantastických místech mohla být sama.“ Poslouchám její entuziasmus a přitom sleduji, jak se velká duše této drobné ženy, úspěšné byznysmenky, mění v zanícenou dobrodružku intuitivně vyhledávající čistou, civilizací nepoznamenanou přírodu. Snad jako protiváhu vši té kultuře, již je dnes a denně obklopena. „Byla to dobrá očista. Když vidíte, v jak nuzných místech ti lidé žijí a tvoří, a přitom by mohli slušně obstat v tom nejmodernějším světě, pak si uvědomíte, jak se v naší zemi – která je nesmírně bohatá, kde máme pitnou vodu, dýchateľný vzduch, sjízdné silnice a nikdo netrpí hladu – máme dobře.“

Mária Gálová

... o vývoji na trhu s uměním

V loňském roce se krize projevila dvěma protichůdnými tendencemi. Jednak poklesla poptávka ve střední a nižší cenové kvalitě. To je takové to zboží pro radost, pro doplnění interiéru, které si lidé kupují, když je dobře, a odepřou, když situace není nejlepší. Druhý, stejně výrazný trend nastal v kategorii špičkového zboží, které lze považovat za investici. Poptávka stoupla a v obrotech nenastal žádný pokles. Takto nám nejdražší zboží podrželo celý trh. To ale samozřejmě nemáte k dispozici denně a bylo otázkou, jak se přizpůsobí nabídka. Naštěstí majitelé vycítili potenciál doby a vnímali ho jako impuls k prodeji. Letos zájem o nejdražší zboží přetrvál, ale zvedl se také zájem o střední a nižší kategorii. Trh se sice nedostal do předkrizové euforické situace, ale oproti loňskému roku tak nastalo oživení.

... o benefičních akcích

Obecně je situace investování firem do umění špatná. I když... existují výjimky. Sama jsem se nedávno podílela na projektu podpory mladých výtvarníků, kdy byla díla jiných umělců dražena a výnos měl pomoci rozvíjet se a dostat do povědomí veřejnosti ty mladé. Z finančního hlediska to splnilo účel, ale zklamalo mě, že mnozí lidé se nedostavili kvůli samotné smysluplné myšlence akce, tedy kupovat díla, ale přišli se prostě jen pobavit.

Mám tu zkušenost z benefičních akcí, že čím méně solventní lidé přijdou, tím mají větší chuť pomoci.

... o hranici mezi uměním a investicí

Je těžké najít hranici mezi investorem a sběratelem. Každý sběratel je i investor. Primárně nakupuje s vášní, srdcem, ale zároveň jako investor přemýšlí – hledá, jak zhodnotit své peníze. Ne každý investor je však sběratel. Dílo jako prostředek k investování pro něj bývá prvotním impulzem, většinou ale postupně i u nich převládá vztah k dílu coby umělecké a duševní hodnotě.

... o investičním portfoliu v umění

Asi nejlepší je sestavit si portfolium z více období a více autorů. Pak je celkem jistota, že alespoň některá z investic se časem významněji zhodnotí. Obecně platí, že nejméně rizikovou skupinou jsou díla starých mistrů, kde už hodnotu prověřil čas. Taková díla nepodléhají módě ani se už nemůže stát, že autor upadne v zapomnění nebo po něm přestane být poptávka. Naopak nejvyšší stupeň rizika a nejhůře předvídatelný vývoj vykazuje kategorie současného umění. Zisk se v tomto případě může někdy pohybovat i ve stonásobcích. Ale k tak obrovskému zhodnocení většinou dochází, jen když se jedná o mladého autora, který se ještě prodává za velmi nízké ceny. Ale nezapomeňte, že jde o umění, takže pokud se vám dílo líbí, bude vás i tak doma těšit.

Pro začínající investory do umění

„UMĚNÍ SE NELÍŠÍ OD JINÝCH INVESTIC. DOPORUČUJI ZÍSKÁVAT INFORMACE A NĚJAKOU DOBU SE ROZKOUKÁVAT. NAVŠTIVTE PÁR AUKCÍ, ABYSTE POCOHOPILI JEJICH PRINCIP A UDĚLALI SI PŘEHLED O PODMÍNKÁCH A PRAVIDLECH. NEBOJTE SE VYUŽÍT SERVERY, KTERÉ SHROMAŽDŮJÍ INFORMACE O AUTORECH, JEJICH DÍLECH A DOSAHOVANÝCH CENÁCH. PŘED SAMOTNOU AUKCÍ SI DÍLO PROHLÉDNĚTE, A POKUD NEMÁTE DOSTATEK ZNALOSTÍ, NAJDĚTE SI NĚKOGO, NA KOHO SE MŮŽETE SPOLEHNOUT. OBRÁTIT SE MŮŽETE NA KUNSTHISTORIKY – MĚJTE VŠAK NA PAMĚTI, ŽE SICE MAJÍ ZNALOST O DÍLECH, ALE ČASTO UŽ NE TAK O TRHU – NEBO PŘÍMO NA ZNALCE AUKČNÍCH DOMŮ.“

Přírodní rozměr

Pokud vyznáváte originalitu v tom, co si oblékáte, jakými věcmi se obklopujete a čím dekorujete své prostředí, pak vás klasická nabídka většiny českých květinářství musí nudit. Proč pro jednu místo nicneříkajícího „pugétu“ ve váze nezkusit květiny jako součást interiéru nebo dokonce jeho harmonizující dominantu? Třeba tak, jak to dělá Kristina Netíková ve svém floristickém studiu 2MKN.

Moderní floristika se dávno netýká jen živých květin, ale mnohem častěji také zajímavě konzervovaných přírodnin různých druhů.

Studio existuje něco přes rok a na kontě již má významné realizace pro prestižní restaurace, hotely, butiky i soukromé klienty. „Připravovali jsme floristické aranžmá pro butik Pařížská 22, restauraci Como na Václavském náměstí nebo netradiční vánoční dekorace pro restaurace Aromi a La Finestra in Cucina. Často spolupracujeme přímo s architekty, například s pražským ateliérem ooox architects nebo s ateliérem mého manžela architekta Rudolfa Netíka,“ svěřila nám zakladatelka floristického studia 2MKN. „V podstatě díky němu a tomu, že mohu zblízka sledovat jeho práci, vzniklo i mé studio. Stále jsme totiž hledali nějaké dekorace, které by doplnily moderní interiér, ale v nabídce žádného květinářství či floristického centra jsme nenašli přesně to, co by odpovídalo našim vizím. Měli jsme představu něčeho méně barokizujícího, méně okázalého, víc konceptuálního a přitom naprosto moderního. Potřebovali jsme materiály a aranžmá, které neodvádějí pozornost od interiéru, ale harmonicky jej doplňují. Nakonec jsme se rozhodli založit vlastní studio, které se profiluje vytvářením originálních florálních instalací charakteristických puristickým přístupem a netradičním využitím přírodních materiálů,“ vysvětlila zrod 2MKN Kristina Netíková.

Inspirovala se především v zahraničí, v belgických a nizozemských floristických studiích, jejichž „neromantický“ styl je celosvětově uznávaný a nabídka květin, dřevin i jiných materiálů je tu nepřehledná. Ano, moderní floristika se totiž dávno netýká jen živých květin, ale mnohem častěji také zajímavě konzervovaných přírodnin různých druhů. Od větví stromů přes jejich kmeny až po kořeny, ale i kameny a sušené plody. Toto pojetí floristických dekorací je velmi praktické. Stabilně totiž vypadají hezky, nejsou náročné na péči, nevyžadují závlivku a mohou se objevit i v prostorech bez přístupu denního světla (například kancelářské lobby, hotelové chodby nebo třeba koupelny). Každému místu dodávají prvek živosti, přírody, a tím jiný rozměr.

„Floristický mainstream od našeho studia, které nefunguje jako obchod se stálou otevírací dobou, ale je otevřeno jen pro zájemce po předchozím ohlášení, nečekejte. Co vás čeká, je osobní návrh na míru konkrétnímu interiéru, ať již soukromému, nebo veřejnému. Nejprve se jdeme na místo podívat, pak vybereme možnou dekoraci, většinou navrhne několik typů a s nimi se pak vracíme do interiéru, kde přímo v prostoru před klientem zkoušíme, co bude nejlépe fungovat. Někdy se do daného prostoru hodí jen maličká věc velká dvacet centimetrů, jindy

vzniknou výtvoři vysoké třeba i dva a půl metru.“

Kristina Netíková nejčastěji pracuje s různými typy větví, kmenů, sušenými listy se zajímavou strukturou. Využije i preparované části celého stromu, klienty oblíbená je vinná réva, liány, kiwi nebo voňavý eukalyptus. „Hledám zajímavé exotické přírodniny, ale krásné materiály nabízí i český les – vezměte si třeba obyčejný mech! Vyhýbám se používání umělých květin. Raději celek doplním něčím neobvyklým, jako pletivem, železnými hoblinami a podobně. Jedinou úpravou, kterou používáme, je barvení, díky němuž můžeme přizpůsobit aranžmá danému interiéru,“ vyjmenovala nám piliře své práce nadějná floristka.

Její výtvoři by ale nebyly kompletní bez jedné „maličkosti“: odpovídající designové vázy nebo nádoby. „Aby v ní přírodniny vynikly, musí mít jednodušší tvar, žádné broušené boubelaté sklo. Krásné jsou prosté skleněné nebo porcelánové tubusy, nerez, lakovaný kov, ovšem také uranové sklo, na které je expert designér Rony Plesl.“ Nadstavbou tvorby studia 2MKN je tedy i spolupráce s českými designéry (Daniel Pirš, studio Qubus aj.), která dává výslednému floristickému výtvoři originalitu rovnající se uměleckému dílu.

„Jedinou úpravou, kterou používáme, je barvení, díky němuž můžeme přizpůsobit aranžmá danému interiéru. Překvapivě často barvíme načerno, a ačkoliv se klienti této barvy zprvu obávají pro různé smuteční konotace, posléze zjistí, že může být hodně efektní a moderní.“

2MKN

VÍCE INFORMACÍ O STUDIU A KONTAKT
NALEZNETE NA WWW.2MKNSTUDIO.COM.

„Klienti oceňují nejen profesionalitu našich služeb, ale i výnos, kterého díky nám dosáhli i v tak obtížném období, jakým byl rok 2009,“ říká v rozhovoru pro časopis Lady In člen představenstva a náměstek generálního ředitele České spořitelny Daniel Heler.

Snažím se vidět dál *než* za horizont dnů či týdnů

Co vás přivedlo k bankovníctví a k práci v České spořitelně?

Co se obor týče, myslím, že to byla náhoda. Studoval jsem zahraniční obchod na Vysoké škole ekonomické. Když jsem se rozhodoval, co budu dělat dál, po určitém váhání to u mne vyhrálo bankovníctví a práce s penězi. Nejprve jsem pracoval v jiné velké české bance, následně jsem si vyzkoušel práci pro začínající francouzskou banku. Získané zkušenosti jsem zúročil v rakouské Erste Bank, která se rozhodla dramaticky expandovat nejen v České republice, ale i ve střední Evropě. A to se

díky privatizaci České spořitelny podařilo.

Mám tedy zkušenosti z řady institucí a Česká spořitelna pro mne představuje jakési univerzální pole, kde mohu využít vše, co jsem se naučil.

V České spořitelně vedete divizi finančních trhů. Čím se zabývá a jaké je její postavení v rámci banky?

V divizi finančních trhů zodpovídám za přípravu finančních produktů a jejich distribuci. Jde o produkty s určitým tržním rizikem určené pro drobné investory. Jsou to podílové fondy a řešení

„Od konkurence nás odlišuje kvalita tržního výzkumu, jehož analýzy patří k nejlépe oceňovaným v celém regionu.“

na nich založená, ale také strukturovaná depozita a dluhopisy, které v sobě rovněž nesou tržní riziko. Naším cílem je zajistit klientům vyšší než obvyklý výnos na krátké nebo středně dlouhé výnosové křivce (tzv. výnosová křivka ukazuje, jaký výnos trh očekává u různých dlouhých investic, například za měsíc, rok, deset i více let).

Druhou mantrou je kvalitní poradenský servis. Klienti by své peníze měli svěřit do rukou odborníků; zároveň se snažíme, aby produktům, do nichž investují, sami alespoň rámcově rozuměli. Proto jim pomáháme informacemi, které získáváme z obchodování na trhu a z našeho nezávislého výzkumu prováděného odborem ekonomické a strategické analýzy. Můžeme přitom využívat i pozice, kterou Česká spořitelna a Erste Group mají coby jedni z největších obchodníků ve střední Evropě v různých třídách aktiv, od akciových, devizových, úvěrových, dluhopisových až třeba po deriváty.

Důležitým byznyssem je i privátní bankovníctví, kde jsme zhruba před třemi lety začali movitým zákazníkům nabízet služby Erste Private Banking. Klienti typicky oceňují nejen profesionalitu služby, ale i výnos, kterého díky nám dosáhli i v obtížném období roku 2009. Myslím, že i proto získáváme nové zájemce o tento typ služeb, vracejí se k nám také někteří klienti ze zahraničních bank.

A v neposlední řadě jsou tu útvary obchodování na finančních trzích a prodeje Treasury produktů* velkým klientům. Tady patříme k největším poskytovatelům zajišťovacích transakcí na středoevropských trzích. Z naší znalosti reálného dění na středoevropských finančních trzích, stejně jako z našeho tržního výzkumu, mohou těžit i velcí zákazníci – od největších mezinárodních korporací až po menší či středně velké české firmy –, anebo institucionální investoři, kterým radíme, jak se zajistit proti tržnímu riziku. Také se výrazně zaměřujeme na inovace. Jako první banka jsme například českým firmám umožnili zajistit se proti negativnímu pohybu cen elektriny.

Není divize, kterou řídíte, tak trochu neprávem ve stínu jiných produktů pro drobnou klientelu, například spořicíh účtů?

Navenek to tak může vypadat. Za posledních deset let se nám ale každoročně daří dramaticky zvyšovat objemy a výnos z aktivit, které zajišťuje naše divize, a neustále roste náš podíl na celkových výnosech firmy. Ještě důležitější je ale naše pomoc v oblasti zabezpečení zázemí a poskytování přidané hodnoty pro klienty celé České spořitelny – retailovému i velkoobchodnímu bankovníctví (Corporate and Institutional Banking). Zatímco řada konkurentů produkty pro firemní klientelu, investiční bankovníctví nebo obchody na finančních trzích centralizovala v Londýně či ve Frankfurtu, my máme vše v Praze a také ve Vídni. Snažíme se být plnohodnotnou regionální alternativou globálních a panevropských bank. Podíl finančních trhů na úspěchu banky tedy nespočívá jen v tom, co vznikne v rámci této divize, ale i v pomoci kolegům z jiných divizí při úspěšném plnění jejich poslání vůči zákazníkům. A to zejména v poskytování komplexního poradenství a co nejdokonalějších produktů klientům ve všech segmentech.

Pobočky České spořitelny najdeme prakticky v každém městě či městečku. Jaké finanční produkty nabízejí jejich obyvatelům?

Naši výhodou vůči středně velkým a menším bankám je právě silná pobočková síť. Od počátku této dekády jsme prosazovali vícekanalový model. Jen klient si vybírá, jakým způsobem chce být obslužen a kde chce provést svou transakci. Hodně jsme investovali do online prodejních kanálů – například Servisu 24 a Businessu 24. To rovněž platí pro oblast obchodování s cennými papíry, kde máme kromě poboček velmi úspěšnou společnost Brokerjet nabízející klientům přístup k většině aktiv i komfort při investování na finančních trzích. Zřídili jsme rovněž poradenský koncept Erste Private Banking a Premier Banking. Od konkurence nás odlišuje i již zmíněná kvalita tržního výzkumu, jehož analýzy patří k nejlépe oceňovaným v celém regionu.

Klientům nabízíme i primární transakce na akciových trzích. V případě Fortuny analytici například předpokládali, že její akcie budou z osmdesáti procent upsány v Polsku. My jsme jich ale dokázali šedesát procent prodat v Česku. Velmi

silní jsme také v otevřených podílových fondech. Pro ilustraci má v oblasti akcií velmi zajímavou výkonnost náš specifický produkt, fond Top Stocks. Je založen na vyhledávání atraktivních akciových titulů, tedy tzv. stock pickingu, a na akciových trzích, které od ledna nerostou nijak závažným tempem; zatím letos vydělává asi dvacet osm procent.

Nejsou drobní čeští investoři kvůli malým zkušenostem s investováním poněkud konzervativní?

Na rozdíl od rakouského či polského trhu u nás není akciová kultura tak silná. Nejen kuponová privatizace, ale také investice do dluhopisů byly po určitou dobu to nejjednodušší, a přitom velmi výnosné. Klienti ani správci aktiv tak nebyli příliš nuceni uvažovat o zvýšení alokace do akcií, alternativních investic nebo komodit. To se ale dramaticky změnilo, protože česká výnosová křivka je na nejnižší historické úrovni. Nominální úroveň úrokových sazeb je nízká, což nabízí minimální výnosový potenciál. A když začnou růst úrokové sazby či kreditní přírůžky (spready), nebudou pochopitelně nakoupené dluhopisy příliš dobrou investicí.

Čeští investoři tak budou zřejmě stále více přicházet na chuť investicím do akcií, komodit a dalších tříd aktiv, například kreditních produktů, vázaných na korporátní či jiné emitenty.

Část investorů ale během finanční krize prodělala, a je proto opatrnější...

Špatné zkušenosti mají investoři, kteří se nedrželi svého investičního horizontu a původní taktické alokace.** Bylo velmi pravděpodobné, že se prudký propad akciového trhu jednou zastaví. Jeden z našich klíčových produktů – akciový fond Sporotrend – měl za rok 2009 výnos kolem sto padesáti procent, což je kolo štěstí, které se člověku podaří jednou za život. Řada našich klientů byla nervózní, ve finále ale byli skutečně šťastní. Ty, kteří nevydrželi s nervy a zavřeli svou investici v nejhorším možném bodě, to pak mrzelo. Pokud ale měli diverzifikované portfolio, dobře rozvrstvené investice do různých tříd aktiv, většinou dosáhli na konci finanční krize velmi zajímavého výnosu.

* Úsek Treasury řídí s využitím aktuálních tržních informací aktivně cash-flow, bilanci, devizovou i úrokovou pozici banky. Umožňuje klientům profitovat ze znalosti trhů a z okamžitého přístupu k tržním cenám finančních instrumentů. ** Taktická alokace aktiv znamená krátkodobé změny ve složení či zaměření portfolia v závislosti na aktuální tržní situaci.

„Bylo velmi pravděpodobné, že se prudký propad akciového trhu jednou zastaví. Jeden z našich klíčových produktů – akciový fond Sporotrend – měl za rok 2009 výnos kolem sto padesáti procent, což je kolo štěstí, které se člověku podaří jednou za život.“

Daniel Heler (1960)

VYSTUDOVAL FAKULTU ZAHRANIČNÍHO OBCHODU NA PRAŽSKÉ VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ. V BANKOVNICTVÍ PRACUJE OD ROKU 1983. NEJDŘÍVE PŮSOBIL NA RŮZNÝCH POZICÍCH V ODDĚLENÍ DEVIZOVÝCH A PENĚŽNÍCH TRHŮ, V ROCE 1990 SE STAL ŘEDITelem ODBORU FINANČNÍCH TRHŮ ČESKOSLOVENSKÉ OBCHODNÍ BANKY. V ROCE 1992 BYL JMENOVÁN TREASUREREM A ČLEMEM PŘEDSTAVENSTVA CRÉDIT LYONNAIS BANK PRAHA. V ROCE 1998 BYL JMENOVÁN ČLEMEM PŘEDSTAVENSTVA ERSTE BANK SPARKASSEN (ČR), ODPOVĚDNÝM ZA DIVIZI FINANČNÍCH TRHŮ. O ROK POZDĚJI SE STAL MÍSTOPŘEDSEDOU JEJÍHO PŘEDSTAVENSTVA. OD ČERVENCE 2000 JE ČLEMEM PŘEDSTAVENSTVA ČESKÉ SPOŘITELNY. ODPOVÍDÁ ZA SPRÁVU AKTIV, INVESTIČNÍ BANKOVNICTVÍ, TREASURY, ŘÍZENÍ BILANCE A FINANČNÍ INSTITUCE. BĚHEM SVÉ PRACOVNÍ KARIÉRY ABSOLVOVAL STÁŽE U J. P. MORGAN, GOLDMAN SACHS, S. MONTAGU, UBS, N. M. ROTHSCILD, SHEARSON A BAYERISCHE HYPOBANK A ŘADU KURZŮ ZAMĚŘENÝCH NA GLOBÁLNÍ BANKOVNICTVÍ, PROFITABILITU V BANKOVNICTVÍ, STRATEGIE RETAILOVÉHO BANKOVNICTVÍ, TREASURY A ŘÍZENÍ RIZIK.

Má již ale svět, včetně České republiky, to nejhorší za sebou?

Vždy se snažím vidět dál než za horizont dnů nebo týdnů. Je mi jasné, že v některých částech světa bude ekonomickému růstu pomáhat demografický vývoj. Stejně jako rozsah intervencí vlád a centrálních bank. To, co se nazývá kvantitativní uvolňování, určitě velmi pomohlo stabilizovat situaci. Tento růst sice nebude okamžitě vysoký, určitě jsme se ale vrátili do období mírného ekonomického růstu. Nicméně se mohou objevit nová rizika, jak je vidět na prozatím nekončícím příběhu financování deficitů vlád slabších členů eurozóny.

Co nového hodlá nabízet Česká spořitelna drobným klientům?

Hodně se zaměřujeme na pravidelné investice, které rozkládají riziko jejich dobrého načasování. Klienti by tak měli nakoupit investice minimálně za průměrné ceny. Připravili jsme také nový produkt, který jim pomáhá při odpovědné přípravě na dobu, kdy budou žít z penze. Je to řešení postavené na podílových fondech. Třetí naše úsilí je zaměřeno na vytváření „kompozitních produktů“, které nazýváme primárně osobní portfolio. Ty zároveň plně respektují míru rizika a investiční horizont, který klient chce nebo by měl mít.

U strukturovaných investičních produktů dluhopisového charakteru i u podílových fondů se snažíme přinášet produktové nápady, které vycházejí z odhadovaného nebo očekávaného pozitivního vývoje u jednotlivých tříd aktiv. Obecně jsou nyní

velmi diskutovaným tématem komodity. A něco chystáme například i v oblasti energie.

Do jaké míry vycházíte ze zkušeností Erste Bank?

Rakousko je v investování mnohem dál než Česká republika. Rakouští investoři patří v Evropě spíše ke konzervativnějším. Což není nic špatného, vždyť rizikovější nebo alternativní investice v době finanční krize nejvíce ztrácely nebo měly nejhorší výsledky. Náš produktový development na úrovni podílových fondů a fondových řešení, ale také strukturovaných depozit dluhopisů či jiných cenných papírů vše koordinuje v rámci skupiny Erste. Máme jednotnou strukturu managementu, do níž patří i Investiční společnost České spořitelny. Naše produktové nápady se pochopitelně snažíme nabídnout také klientům v jiných zemích. U nefondových řešení je situace podobná, potřeby klientů v Rakousku, Česku, na Slovensku nebo v Maďarsku či Rumunsku jsou většinou obdobné. Jejich preference pochopitelně ovlivňuje nominální úroveň úrokových sazeb – například v Rumunsku či Chorvatsku zatím nejsou tak nízké jako v eurozóně nebo v Česku.

Vždy se ale snažíme přinést něco nového s dodatečným potenciálem nad běžnou výnosovou křivku. Patří sem dobrá diverzifikace, příprava produktů nikoliv s ohledem na historii, ale na investice, u nichž vidíme růstový potenciál. A využití našeho nezávislého výzkumu, aby tyto investice vycházely z fundamentální ekonomické analýzy daných aktiv.

Rodačka z Košic **Alena Seoud** šla vždy odhodlaně za svým cílem. „Nikdy jsem se nebránila velkým úkolům a stále jsem si žádala náročnější.“ Jako jediná žena-manažerka v převážně mužském kolektivu se dokázala prosadit, dobře vycházet se svými mužskými kolegy i nadřízenými, ale i rázně zakročit a usměrnit zdoluhavá jednání. V pozici šéfky poskytovatele ekonomických informací ČEKIA učí české firmy využívat informace ke svému prospěchu a větší prosperitě.

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Stanislav Černoch**

Dobré rady *nad zlato*

ČEKIA je vedoucím poskytovatelem komplexních ekonomických informací o českých a slovenských firmách. Jakým způsobem je nabízíte a kdo jsou vaši zákazníci?

Prostřednictvím informačních a databázových produktů a služeb poskytujeme finanční, kreditní, obchodní a marketingové informace, které našim zákazníkům pomáhají maximalizovat prodeje, minimalizovat rizika a činit lepší obchodní rozhodnutí. Nejvíce dat z naší základny využívají státní správa, banky a další finanční instituce, významné společnosti v oblasti telekomunikací a energie, stejně jako poradenské společnosti, právní kanceláře i média.

Služby, které poskytujeme, jsou v zahraničí úplnou samozřejmostí. Dobře řízená společnost se bez nich nerozhoduje. U nás musíme firmy stále učit, že vyhodnocování informací a externí sofistikovaný pohled založený na těch nejlepších odborných znalostech a zkušenostech potřebuje skutečně každý a za nepatrnou investici přináší velkou přidanou hodnotu, která dokáže v krajním případě zabránit i krachu společnosti.

Jak byste zhodnotila situaci na českém trhu? Kterým odvětvím se daří a kterým méně?

Podle naší detailní analýzy z letošního podzimu patří k nejrizikovějším oborům podnikání zemědělství, zpracovatelský průmysl, obchod a doprava. Krachem je ohrožena každá třetí firma podnikající v zemědělství a každá čtvrtá firma z dalších zmíněných.

Tradičně se nejlépe vede firmám s v oblasti energetiky a veřejných služeb, i když i některé z těchto společností citelně zaznamenávají důsledky hospodářské krize a tvoří pro své vlastníky menší

hodnotu než v minulých obdobích. Výborně jsou na tom i mladé firmy podnikající v oblasti solární energie, za jejichž úspěchem ale stojí spíše štěstěna v podobě legislativní úpravy. Mezi nejstabilnější firmy v České republice patří společnosti, které podnikají ve finančních službách, školství, zdravotnictví a energetice.

Jak vnímáte náš finanční trh? Co mu podle vás chybí, přebývá a co by přispělo k jeho kultivaci?

Tuzemský finanční trh, respektive pražskou burzu trápí nízká likvidita a malý počet atraktivních titulů. Pražská burza neplní funkci klasického kapitálového trhu, české podniky si zatím nezvykly na to, že pro kapitál se chodí na burzu, a raději si půjčují v bankách. Zatím jsou u nás firmy zbytečně opatrné a neprodávají své akcie přes IPO, tedy pomocí primárního úpisu akcií, čímž by vstoupili na burzovní trh.

Líbí se mi polská burza, která dokázala přilákat desítky menších společností. A to nejen polských, ale i zahraničních, včetně českých. Zajímavé tituly byla schopna uvádět na trh i v době krize a tím se stala skutečně atraktivním místem pro firmy v regionu, které o IPO uvažují.

Kde vidíte hlavní rozdíl mezi českým podnikatelským prostředím a silnými evropskými trhy?

Chybí nám vyzrálejší, stabilní právní prostředí. Podnikatele trápí časté změny legislativy, špatná vymahatelnost práva i korupce. Ve srovnání se západní Evropou jsou u nás za většinu prohrěšků udělovány mnohem nižší sazby odnětí svobody i méně bolestné finanční postihy. Jeden příklad za všechny: tzv. zákon o praní špinavých peněz.

Na silném evropském trhu zároveň existuje mezi firmami důvěra ohledně nabídek v oblasti nákupu služeb. Manažeři potenciálním dodavatelům více důvěřují, nereagují oním typicky českým „to my umíme taky a lépe“. Firmy v zahraničí jsou zvyklé nakupovat služby a část svých potřeb outsourcovat, protože si dokážou spočítat návratnost. Tuzemský trh je v oblasti nákupu externích specifických služeb ještě pořád v plenkách a je nutné vynakládat vysoké úsilí na vzdělávání představitelů lokálních firem.

Můžete se pokusit odhadnout vývoj české ekonomiky pro příští rok?

Ekonomická recese v České republice se projevila snad v každém oboru podnikání. Nejvýrazněji se ale odrazila ve společnostech působících v oborech s přímou závislostí na vývoji ekonomického cyklu. Předpokládám, že byznys v Česku se bude v příštím roce dále stabilizovat a hospodářská situace některých oborů se bude pozvolna zlepšovat. Nepočítáme již s tak výraznými propady, jaké jsme zaznamenali v uplynulých dvou letech. Přesto se nedá očekávat, že se firmám povede tak dobře, jak tomu bylo na přelomu desetiletí.

Podle mě by se vlastníci firem, kteří je nejsou schopni vést k růstu a ziskovosti, měli zamyslet nad odprodejem své společnosti některému konkurentovi. Tím zajistí práci větší části svých stávajících zaměstnanců, sobě finanční prostředky pro případný další podnikatelský nápad nebo alespoň odchod do důchodu a zároveň se ochrání před všemi důsledky možného krachu. Takovýto zodpovědný postoj by naší ekonomice významně prospěl. V rozvinutých ekonomikách je tzv. exit strategie součástí podnikatelského plánu každé rozumně fungující společnosti.

„Tuzemský trh je v oblasti nákupu specifických externích služeb ještě pořád v plenkách.“

Dámy, *sezona plesů a večírků začíná!*

Nevlídne počasí začátku zimy nás optimismem zrovna nenaplnuje. Naštěstí chmurné dny věští současně i radostnější období – sezonu plesů a večírků. To je příležitost zkontrolovat si repertoár slavnostního oblečení, vyřadit, co už neodpovídá módním trendům, a zamyslet se nad tím, co nového byste si mohla pořídít. Obvykle totiž zjistíte, že nemáte co na sebe a že by stálo za to oživit šatník novými přírůstky.

JAK ZVOLIT VHDNÉ OBLEČENÍ

Abychom správně zvolili stupeň slavnostního oblečení na konkrétní společenskou akci, musíme předem vědět, jaká je její úroveň. Jde o odpolední, nebo večerní akci? Koná se ve slavnostním prostředí, nebo v běžném „kulturním domě“? Jací lidé tyto akce navštěvují a jaká je na nich obvyklá společenská norma? Zásadní informací je pro nás pozvánka. Hostitel na ní obvykle uvádí tzv. dress code, tedy pokyn, jak se obléci, abychom nevybočovali z normy. Většinou jde o předpis pouze pánského úboru a žena se mu adekvátně přizpůsobuje. Instrukce na pozvánce je závazná, a jestliže na ní tedy hostitel uvede, že muž má přijít v černém obleku, pak, přestože má doma smoking, ho nesmí ani napadnout si jej vzít. I kdyby se chtěl „blyšknout“ tím nejlepším, co má ve skříni.

JDEME NA FIREMNÍ VEČÍREK

Firemní večírky mají různé žánry: od slavnostních v honosných prostorách přes jednodušší až po rozverně, pořádané například v baru. Měla byste znát jak prostředí, tak firemní tradice, které se na večírcích dodržují. Podle toho pak zvolíte úroveň i konkrétní

podobu oblečení a doplňků; opět je ideální mít pozvánku se zmíněným dress codem. Nejformálnější je klasický formal dress (což pro muže znamená černý oblek, pro vás jsou „povinné“ koktejlky) pro akci ve slavnostním sále až po casual (informal) dress, což je případ klubu.

Pro večírky je dnes nejběžnější variantou oblečení smart casual: módní neformální oděv, odlehčený, někdy až extravagantní, hit sezony. U mužů to může být košile se zajímavým límečkem (tzv. italský, se dvěma knoflíčky), bez kravaty nebo s šátkem (askot). Vy můžete mít rafinované krátké šaty (koktejlky), i s větším dekoltem a na ramínka, vypasovanou bílou nebo barevnou halenku a kalhoty „slim“ střihu či tubové šaty (bez ramínek) s bolerkem doplněné odvážnějšími vzorovanými punčochami. Oblečení by mělo být barevné; nevýrazné konzervativní oděvy si nechejte do kanceláře, na večírku byste měla být zdálky vidět! Ovšem tím nejsou nutně myšleny minišaty a dvanácticentimetrové podpatky. Sebevědomí vám dostatečně upevní elegantní tříčtvrteční koktejlky či kalhotový kostým s rafinovaným dekoltem nebo živou halenkou. Výsledný dojem podtrhnou nápadnější šperky, výraznější parfém, odvážnější make-up a vlasy spíš volné než stažené.

Firemní večírky se pořádají buď s partnery, nebo bez, záleží na tom, kolik vedení hodlá investovat do svých zaměstnanců. Na večírek přicházíme těsně po jeho začátku. Už proto, že přichází by měl u vchodu vítat ředitel firmy a není slušné nechat jej tam stát zbytečně dlouho. A nezapomeňte svůj doprovod neustále představovat; jako prvního představujeme muže ženě nebo šéfovi. Můžete to udělat vy nebo se váš partner může představit sám. A měl by také počítat s tím, že se s někým zastavíte nebo vás někdo na chvíli pozve na bar. Vždy si ale musíte být jistá, že on se bude bavit taky.

SLAVNOSTNÍ OBLEČENÍ

Plesová sezona na ženu klade velké nároky: musí totiž sladit své oblečení s mužem. Jak už bylo řečeno, muž má obvykle úroveň oblečení předepsanu na pozvánce. Stanoví-li hostitel pro muže black tie, smoking, má před sebou žena širokou paletu možností. Vzhledem k tomu, že smoking je dnes nejvyšší úroveň pánského večerního oblečení, budete nejdříve uvažovat o dlouhých šatech, velké večerní. Ty byly povinné k fraku, ale poté, kdy ho muži vyřadili ze šatníků, by si ženy velkou večerní neměly kdy obléci. Klasickou volbou je také malá večerní, ideálně tzv. „malé černé“, krátké šaty jednoduchého pouzdrového střihu.

Má-li muž na pozvánce napsáno formal dress, tmavý oblek, žena zvolí krátké šaty. Výjimkou je právě ples, kam si můžete obléci velkou večerní toaletu, i když si váš partner bere „jen“ černý oblek.

Muži působí na jakékoli večerní akci uniformně, zvláště styl black tie je zcela jednotný. Většinou z nich to tak vyhovuje, netrpí ambicí příliš se odlišovat. Ženy naopak mají vypadat originálně a určovat atraktivitu páru. Ve velké večerní budete působit vždy slavnostně a noblesně, nemusíte se pak obávat ani odvážnějšího střihu šatů – kreativě se meze nekladou; velká večerní může odhalovat ramena, záda, dekolt, může být přiléhavá nebo volná, černá, ale i rozumně barevná.

„Krátké šaty“ na pozvánce znamenají šaty, které sahají od poloviny lýtek ke kolenům či mírně nad ně. Kromě „malých černých“ můžete mít koktejlky. Ty v padesátých letech překvapily svou barevností a fantazií (byly barevné jako míchané nápoje, odtud název), dnes jimi označujeme jakékoli šaty sahající ke kolenům či mírně nad nebo pod.

K večerním šatům patří lodičky na vysokém podpatku – čím vyšší, tím efektnější, ale pozor, i riskantnější.

Boty pro společenské příležitosti by neměly mít otevřenou špičku, ale sama byste měla zvážit, jestli zvolíte styl konzervativní, s punčochami, nebo „trendy“ bez punčoch. Můžete vyzkoušet i kompromisní variantu: ultrajemné punčochy bez zesílené špičky a paty. Punčocha není na špičce a patě otevřeného střevíčku vůbec vidět, přitom dokonale uhlazuje lýtko, zakrývá drobné defekty a dodává jinak „nahé“ noze příjemnější barvu.

S botami ladí i kabelka, případně další doplňky. Ty by měly opravdu jen doladit celkové vzezření osobnosti, stejně jako parfém. Večer můžete použít těžší vůni, zvláště u žen středního věku. Stejně tak líčení může být výraznější, aby v umělém osvětlení obličej vynikl. Rukavice jsou částým doplňkem dámských společenských šatů. Hodí se víc k šatům na ramínka nebo bez ramínek než k šatům s rukávy; k dlouhým šatům dlouhé, ke krátkým krátké. A připomeňme si, že podáváte ruku i v rukavičce, jsou-li součástí večerní toalety; rukavice svlékáte jen při jídle.

Kostým je zcela rovnocenný společenským šatům a nemusíte se ostýchat vzít si ho i na slavnostní příležitost (s výjimkou plesu, tam byste v kostýmku působila hodně usedle). Stejně místo si vydobyl i kalhotový kostým a od dob Marlene Dietrichové známe dokonce i dámský smoking. Materiál i střih však musejí být dostatečně efektní a výjimečné, aby bylo zřejmé, že si berete kalhoty zcela vědomě jako večerní úbor.

Ať už si na sebe vezmete cokoliv, měla byste se v oblečení cítit dobře, sebejistě, váš outfit musí odrážet váš styl a musíte se v šatech umět pohybovat.

Na ples nemusíme přijít v první minutě, ale určitě ne později, než je zahájen předtančným nebo proslovem hostitele. Při příchodu ke stolu se představíme spolustolovníkům. Hosté, kteří jsou již u stolu, by měli vstát, výjimku mají ženy, které mužům

mohou podávat ruku vsedě. Jako první se představuje muž protějším páru a poté představí vás. Pak vám muž odsune židli, usadí vás a posadí se. Ženy by měly sedět po partnerově pravici, a to tak, aby se muži a ženy u stolu střídali. Na plesu by si vás měl partner hledět, a ne vyhledávat další tanečnice mimo váš stůl, ledaže by šlo o velmi dobré přátele. Žádost o tanec můžete odmítnout (například slovy „Promiňte, jsem zadaná“), v tom případě ale následující tanec nemůžete tančit s jiným mužem než se svým partnerem.

Z plesu bychom měli odcházet obvykle hodinu či dvě po půlnoci, protože v tu dobu se stávají hosté stále více rozvernějšími a staré pravidlo říká, že „dobrá pověst je víc než dobrá zábava“.

Little black dress *neboli „malé černé“*

JEJICH AUTORKOU JE COCO CHANEL. VYTVOŘILA JE V ROCE 1926, ALE AŽ O DVA ROKY POZDĚJI JE UVEDL NA PŘEHLEDKOVÁ MOLA CHRISTIAN DIOR. JEJICH STŘIH SPOČIVAL V DO TĚ DOBY NEZVYKLÉ SNÍŽENÉ PASOVÉ LINII A SAMOZŘEJMĚ TAKÉ RADIKÁLNÍM ZKRÁCENÍ ŠATŮ, KTERÉ TEHDY ZPŮSOBILO MALÝ POPRASK. SVĚTOVOU PROSLULOST JIM ZAJISTILA AUDREY HEPBURNOVÁ, KTERÁ SE V NICH OBJEVILA V LEGENDÁRNÍM FILMU SNÍDANĚ U TIFFANYHO. VŠECHNY ŽENY SVĚTA JI ZAČALY NAPODOBOVAT A „MALÉ ČERNÉ“ SE STALY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍMI ŠATY DVACÁTÉHO STOLETÍ.

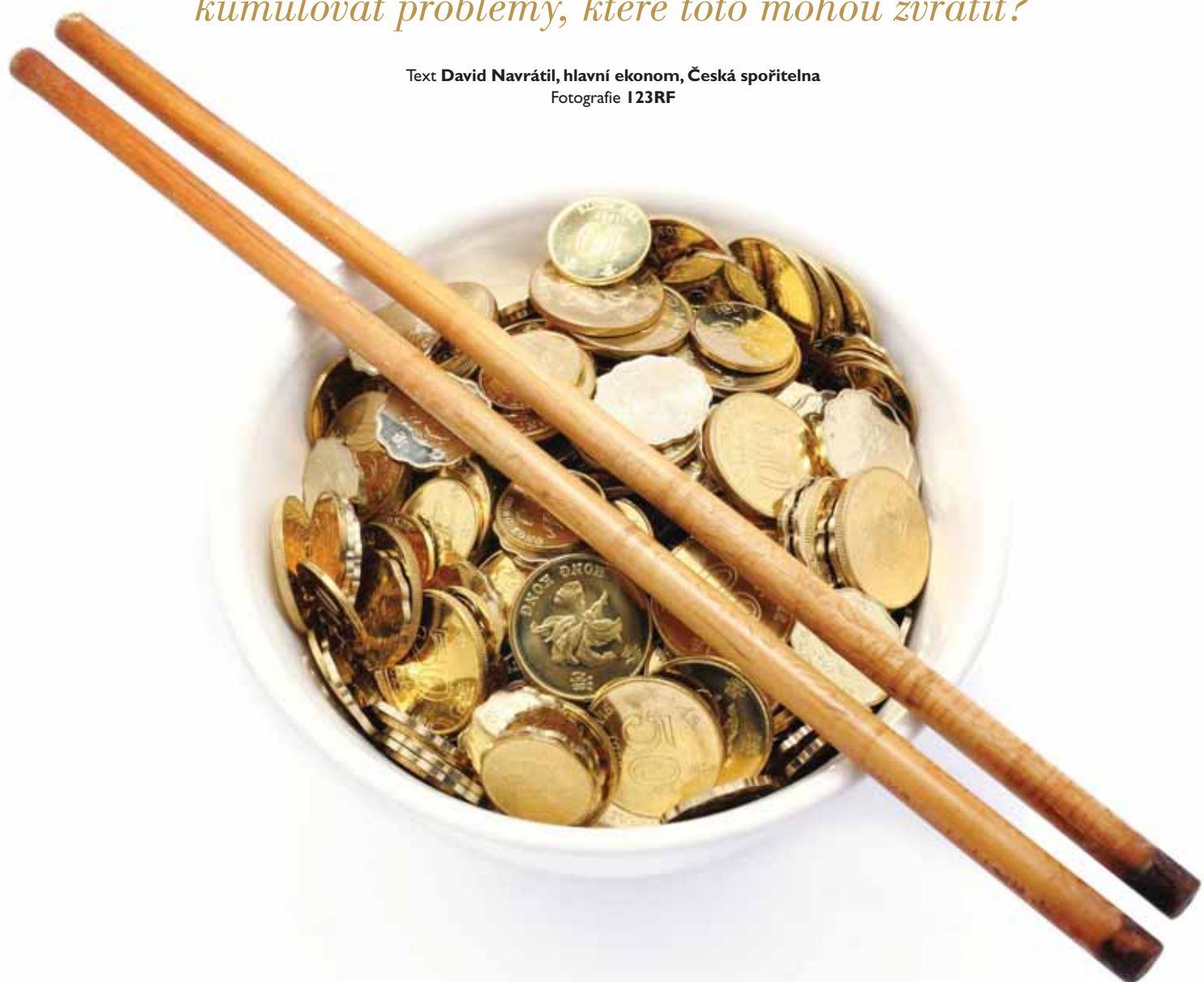

Už Coco Chanel věděla, že základem skutečné elegance je jednoduchost.

2011: Uklidnění, nebo další stres?

Nastává třetí rok od vypuknutí nejhlubší recese po druhé světové válce. Od druhé poloviny roku 2009 se ekonomiky postupně oživují. Přirozenou otázkou proto je, zda tento trend bude pokračovat i v roce 2011. Anebo se budou dále kumulovat problémy, které toto mohou zvrátit?

Text **David Navrátil**, hlavní ekonom, Česká spořitelna
Fotografie **I23RF**

Výnosy státních dluhopisů poklesly v druhé polovině roku 2010 na úroveň, kterou jsme naposledy viděli po pádu investiční banky Lehman Brothers. Proč? Finanční svět se obává několika problémů, jimž čelí nebo potenciálně může čelit globální ekonomika. Pokud by se ukázaly jako oprávněné, mohly by nejen zastavit oživení světové ekonomiky, ale případně jej i zvrátit. Pokud bychom mohli ve zkratce popsat, čeho se investoři obávají, pak je to tzv. „japonský scénář“, tedy podobný vývoj, kterým si prošlo Japonsko po splasknutí nemovitostní bubliny na začátku devadesátých let. Pesimista tu již na první pohled objeví mnoho podobností. Japonská i ta současná recese začaly splasknutím nemovitostní bubliny. Tenkrát i nyní došlo k zadření úvěrového kanálu. Růst asijského tygra se tehdy zastavil. Japonsko si procházelo obdobím poklesu cen (tedy deflací), kdy období recese byla střídána etapami velmi nízkého ekonomického růstu. Máme se tedy bát „japonského scénáře“? Popíšu vám několik důvodů, proč můžeme ohledně vývoje v příštím roce zůstat optimističtí. Ale samozřejmě uvedu rovněž rizika, která by skutečně mohla zneklidnit nejen investory, ale i samotné ekonomiky.

OPTIMISTICKÉ OKÉNKO

Tak tedy, proč NE „japonský scénář“: Hlavní odlišnost pramení v rozdílné reakci vlád a centrálních bank. V Japonsku centrální banka a vláda čekaly několik let, než začaly s politikou kvantitativního uvolňování a s růstem deficitů veřejných financí. V té době již mzdy několik let klesaly a podniky a domácnosti začaly očekávat deflací. Jedna z věcí, kterou se centrální bankéři učí, je, jak důležitá jsou očekávání a jak obtížné může být je změnit. Sám šéf amerického FEDu Bernanke si vybudoval svou akademickou kariéru mimo jiné právě na studiu japonské deflace a chápe, jak nebezpečné je, když se očekávání změni na deflační. Proto se FED a vláda USA chovají

naprosto jinak než dříve japonská vláda: reakce je velmi rychlá a centrální banka sahá k nestandardním nástrojům. FED je totiž stoprocentně přesvědčen, že deflací nesmí za žádnou cenu v ekonomice nechat zakořenit. A má nástroje, které mu umožní se této hrozby vyvarovat. Samozřejmě i za riziko vyšší inflace, a to nejen spotřebitelských cen (tedy té nejvíce sledované inflace), ale i cen finančních aktiv. Podobně pozdě jako centrální banka reagovala i japonská vláda. Ta ještě několik let během krize hospodařila s přebytkovým rozpočtem, tedy snižovala sama o sobě ekonomický růst. Víme, jak rychle vlády dokázaly během aktuální krize přejít do hlubokých deficitů, které ale na druhou stranu zase pozitivně přispěly k rychlosti oživení ekonomik.

Druhou odlišností je velikost bubliny, jejíž splasknutí bylo startérem krize. Ano, podobnosti mezi tehdejší japonskou a současnou v USA najdeme. Nicméně nemovitostní bublina (cen pozemků) byla v Japonsku řádově vyšší. Ceny pozemků zde před jejím splasknutím vzrostly o zhruba 300 procent, ceny rezidenčních nemovitostí ve Spojených státech jen zhruba o 100 procent. To má samozřejmě i vazbu na ztráty bankovního sektoru. Zatímco v Japonsku ztráty dosáhly cca 15 procent HDP, v USA je to „pouze“ polovina. Velikost ztrát je tudíž důležitá pro pochopení, jak moc byla zasažena schopnost bank úvěrovat. I když je ztráta v USA v porovnání s Japonskem poloviční, jde o velkou ztrátu, která by rovněž mohla omezit schopnost bank úvěrovat. A zde máme další rozdíl. Japonská vláda spolu s centrální bankou nechala špatná aktiva „vyhnít“ na bilancích bank, což výrazně omezilo možnost bank úvěrovat ekonomiku. A to obzvláště v ekonomice, která byla tak silně závislá na úvěrovém kanálu. Naopak Spojené státy rychle pokryly ztráty ze špatných úvěrů a banky jsou aktuálně schopny ekonomice půjčovat.

Další rozdíl je v demografii a ve finančních aktivech. Japonsko má ve srovnání s USA starší populaci,

s vysokým podílem důchodců, kteří se obávají snížení své životní úrovně. Ta klesá v případě růstu cen, tedy v období inflace. Naopak, pokud si ekonomika prochází deflací, tedy poklesem cen, je to pro důchodce pozitivní, protože roste kupní síla jejich důchodů. A k demografii přidejme rozdíl ve struktuře bohatství domácností a jejich závazků. Podíl likvidních aktiv (hotovost a vklady v bankách) na úvěrech domácností je v Japonsku přibližně dvě stě procent. To, že likvidní aktiva převyšují dluhy, znamená, že deflace zvyšuje kupní sílu úspor. I když deflace v Japonsku není úplně nevídaným jevem, průměrný volič ji vítá, protože by na ní mohl vydělat. Ve Spojených státech je tento podíl zhruba šedesát procent, takže úvěry převyšují tato likvidní aktiva. Inflace snižuje reálné zadlužení, a tak by americká domácnost spíše uvítala ji. Proto možná centrální banka a vláda v USA cítí mandát činit měnovou politiku, která s sebou nese nemalé riziko akcelerace inflace.

OKÉNKO PESIMISTŮ

Proč ANO „japonský scénář“: První hrozbou je Čína. Rozvíjející se ekonomiky jsou tahounem ekonomického růstu, přičemž i nad nimi vyčnívá Čína. Růst v těchto zemích je požehnaním pro ty z nich, které jsou exportně orientované. Proto jakékoliv náznaky, že by tento zdroj růstu povadl, vyvolává velmi negativní reakce na finančních trzích. Aktuálním problémem Číny je nemovitostní bublina. Centrální banka se proto snaží zpřísnit měnové podmínky, aby růst cen nemovitostí omezila. A to se jí daří. Pozitivní je, že i přes snížení tempa růstu cen nemovitostí tato restriktivní měnová politika nezpomaluje spotřebu domácností. Ta nadále roste meziročně mezi dvaceti a třiceti procenty. A růst spotřeby je pro exportní vyspělé země klíčový, protože zvyšující se poptávka čínské domácnosti samozřejmě zvyšuje dovozy spotřebního zboží. Z toho těží Německo, ale například i čeští exportéři.

Investoři se obávají tzv. „japonského scénáře“, tedy podobného vývoje, kterým si prošlo Japonsko po splasknutí nemovitostní bubliny na začátku devadesátých let. Pesimista již na první pohled objeví mnoho podobností.

Ekonomický růst již nebude dosahovat takových hodnot jako před krizí, ale praxe říká, že ekonomiky porostou – sice pomalu, ale opravdu porostou. Jinými slovy – vrátíme se opět do normálních časů.

Druhou hrozbou jsou státní rozpočty. Pokud se podíváme na minulé ekonomické krize, kdy došlo k systémovému selhání finančního sektoru, dokážeme identifikovat obvyklý „harmonogram“ krize. Za prvé, rostoucí zadlužení podniků a domácností. V této krizi to byly především domácnosti, které zvýšily zadlužení před splasknutím nemovitostní bubliny. Za druhé, bankovní krize, která byla způsobena rostoucím počtem nesplácených úvěrů. Zde v minulosti poprvé nastoupily vlády, které začaly zachraňovat banky před pádem, což samozřejmě zvýšilo zadlužení vlád. Třetím stadiem je ekonomická krize. Ta vzniká zadřením úvěrového kanálu, který je mazivem ekonomiky. Pokud nefunguje, ekonomika přejde do poklesu. I toto stadium zvyšuje zadlužení vlád, protože vlády najednou přicházejí o daňové příjmy, a naopak rostou sociální výdaje. To obvykle vládám nestačí a začnou přicházet se speciálními balíčky, které by měly spasit ekonomiku. Není se proto čemu divit, že čtvrtou fází je fiskální krize. Pod tímto pojmem si můžeme představit nejen skutečný krach země (default), který je extrémem, ale třeba i restrukturalizaci dluhu (změna splátkového kalendáře, změna jmenovité hodnoty dluhu) a samozřejmě vynucené reformy.

V minulosti existovala úzká vazba mezi úrovní dluhu na HDP a počtem zemí, které čelily defaultu či restrukturalizaci dluhu. Pokud se můžeme o tuto vazbu opřít i při odhadu budoucího vývoje, pak historická zkušenost říká, že Řecko (a aktuálně i Irsko) jsou pouze začátkem. Optimista nicméně namítne, že zde v minulosti byly i vlády, jež měly

dluh na HDP vyšší než dvě stě procent, a k úpadku země nedošlo. A to je správná poznámka. Skutečně, země nemusí „krachnout“, nemusí restrukturalizovat svůj dluh, a stejně vlastníci jejich dluhopisů může zaplatat nad svým výdělkem. Tou mocnou zbraní je inflace, snadný nástroj, jak snížit reálnou hodnotu dluhu. Opět se podívejme do historie: počet zemí, které čelí defaultu, je korelovan s počtem zemí s vysokou inflací. Pod vysokou inflací rozumějte inflaci dvacet a více procent. Ovšem nemusí dosáhnout takto vysokých hodnot, aby došlo k reálnému znehodnocení závazků států. Když nyní nakoupíte například desetileté státní dluhopisy USA za zhruba dvě a půl procenta, máte státní dluhopis s nominálním výnosem dvě a půl procenta. Jestliže tedy inflace vzroste na tři procenta, pak proděláváte reálně půl procenta. Už tříprocentní inflace znamená pro držitele státního dluhu záporný reálný výnos! A to v situaci, kdy centrální banky cílíují inflaci zhruba kolem dvou procent. Nicméně nyní se vedou seriózní diskuse, zda není potřeba inflační cíl zvýšit. Myslím si, že trh státních dluhopisů je obecně předraženo ve srovnání s dalšími finančními aktivy, jako jsou například akcie, podnikové dluhopisy či některé komodity.

Dalším rizikem je obchodní válka. Souvisí s aktuální měnovou válkou, tedy s živou diskusí mezi USA, Čínou, ale už i Mexikem, Kanadou a EMU ohledně úrovně měnového kurzu. Přitom nejde o nic jiného než o snahu oslabit vlastní měnu – a tím podpořit své vlastní exporty a omezit dovozy. Ve výsledku o snahu podpořit ekonomický růst. Tyto záměry povedou v praxi k větší volatilitě* měnových

kurzů. S tím se ale investor umí vypořádat. Problém je, že tato měnová válka může snadno přejít ve válku obchodní. To proto, že o tom rozhodují politici. Pokud začnou zavádět různé restriktce pro dovozy, a naopak přímé subvence pro vývozy, je zle. Obchodní válka byla, je a bude pro globální ekonomiku jednou z největších hrozeb. Byla totiž důležitým faktorem, který zapříčinil, že došlo k velké depresi. A ve třicátých letech minulého století nebyla globální ekonomika tak mocně provázána jako dnes.

HISTORIE ŘÍKÁ, ŽE „NEBUDE TAK DOBŘE, JAK BYLO“. ALE TO JE VLASTNĚ DOBŘE!

Je pravděpodobné, že finanční trhy budou i nadále nestálé, kdy krátké etapy relativního uklidnění budou střídát neklidná období. Téměř cimrmanovskly budou následovat fáze očekávání a fáze zklamání. Nicméně pokud jsme schopni identifikovat rizika a aktiva, kterých se tato rizika budou nejvíce dotýkat, můžeme se soustředit na dlouhý investiční horizont.

Poučme se z historie podobných finančních krizí. Zkušenost říká, že ekonomický růst nebude dosahovat takových hodnot jako před krizí. To je přirozené, protože tento růst byl vyhnán bublinou, a tudíž neudržitelný. Praxe ale také říká, že ekonomiky porostou – sice pomalu, ale opravdu porostou. Jinými slovy – vrátíme se opět do normálních časů. Pro českou ekonomiku to třeba znamená, že sice neporoste o šest nebo sedm procent jako před krizí, ale takovým tempem, na které stačí. Tedy o tři až čtyři procenta. To bude rychleji než EMU (jedno až dvě procenta). Česká ekonomika tak má stále konvergenční potenciál.

* Volatilita označuje míru kolísání hodnoty investice.

ČESKÁ
SPORITELNA
Premier

U nás jste vždy premier

Představujeme Vám novou značku exkluzivních bankovních služeb určenou pro nejnáročnější klientelu s názvem Česká spořitelna Premier. Přinášíme Vám individuální přístup osobních bankéřů, obsluhu ve speciálních pobočkách s maximálním soukromím, kde nikdy nečekáte, a samozřejmě i širokou paletu produktů a služeb právě pro Vás. Pokud si převedete svůj pravidelný měsíční příjem ve výši alespoň 100 000 Kč na Osobní účet Premier nebo Vaše úspory či investice dosahují 1 000 000 Kč, přijmete pozvání do světa nadstandardního bankovníctví České spořitelny Premier i Vy.

Tokijská „eiffelovka“
je nepřehlédnutelnou
dominantou města.

Japonské kontrasty

Uprostřed Tokia leží obrovský park, v jehož středu se tyčí císařský palác. Normálně by to jistě byla vyhledávaná památka, třeba jako Pražský hrad. Až na to, že běžný smrtelník se nesmí přiblížit ani k palácovým zdem, natož aby spatřil císaře. Tady dosud bije srdce tradičního Japonska... Ovšem hlavní město Země vycházejícího slunce už dávno žije běžným západním způsobem života. Na první pohled značně hektickým.

Text **Libor Budinský** Fotografie **Libor Budinský a I23RF**

Klid chrámu Zojo-li kontrastuje s hektickým velkoměstem kolem.

Stejně tak pozadí císařských zahrad tvoří panorama kancelářských budov.

Pokud máte rádi moderní svět (třeba ten z filmových vizí o Batmanovi), bude se vám v Tokiu líbit. Město má navíc jedno velké plus: všechno tu dokonale funguje.

SUPERMODERNÍ, DOKONALÉ

Tokio připomíná moderní laboratoř, která ukazuje, kam až může dojít současná lidská civilizace. Obrovská, padesátimilionová megalopole je jedna nekonečná betonová džungle plná mimoúrovňových křižovatek; úplně dole plují lodě, nad nimi se prohánějí vlaky a nad tím vším se sunou kolony aut. Pokud máte rádi moderní svět (třeba ten z filmových vizí o Batmanovi), bude se vám tu líbit. Město má navíc jedno velké plus: všechno tu dokonale funguje.

Tokio je plné paradoxů a nekonečných překvapení. Stačí jen cesta do hotelu. Taxi sice zastaví – stejně jako u nás – na ulici před vchodem do vysoké budovy, ale když vstoupíte dovnitř, po hotelu není ani památky. Až uctivý Japonec (nemohl si nevšimnout našich zavazadel) ukáže směrem k výtahu, který už od pohledu připomíná spíše drsnou adrenalinovou atrakci. A skutečně, během pár vteřin s námi odletí vzhůru k nebesům. Když nás prosklená kabina s výhledem na město vyveze do 25. patra, ujímá se nás portýr. Ano, teprve tady se totiž nachází hotelová lobby a dalších deset pater s designovými pokoji. Pokud naopak zamíříte tři patra pod zem, čeká na vás spousta příjemných hospůdek a obchodů s celodenním provozem. Tokio nikdy neusíná.

VÁŠEŇ KRÁSNÝCH JAPONEK

Moderní velkoměsto je nejen městem budoucnosti, ale především centrem módy a nákupů. Na slavné obchodní třídě Ginza, která je ještě o chlup

honosnější než deset tisíc kilometrů vzdálená Champs-Élysées, se den co den konají nákupní orgie. Ženy v Tokiu už dávno nechodí v tradičních kimonech (i když se v nich většinou ještě vdávají), ale po západním způsobu oblékají superúzké džíny a značková trička či halenky z luxusních butiků. A nutno dodat, že jim velmi sluší. Japonky jsou totiž drobné a štíhlé, takže do puntíku splňují nároky módních návrhářů. Navíc jsou za nádherné boty schopny zaprodat duši ďáblu. Snad kvůli své malé výšce všechny do jedné milují ty na vysokém, minimálně deseticentimetrovém podpatku (jsou tak alespoň o kousek vyšší) a výrazné kabelky. Naopak zde vůbec „neletí“ tetování, které je v konzervativním Japonsku stále symbolem mafie jakuzy (s tetováním vás nepustí ani do veřejných lázní – stačí malý ornament a máte smůlu).

Opoledne se Ginza promění v obrovskou pěší zónu. Policisté zastaví provoz, přímo doprostřed vozovky se nastěhují malé kavárničky a Japonky se vrhnou na nákupy. Japonské ženy si to vůbec uměly zařídit. Zatímco v běžných rodinách muži pracují od slunka do slunka (tedy od jeho východu do západu), odevzdávají svým manželkám celou výplatu a dostávají jen cosi jako kapesné, ženy se starají o chod domácnosti, a co ušetří, padne na parádu (tedy ne všechno, ale skoro). A protože milují módu a na hlavní tepně sídlí nejluxusnější značky světa, je jasné, že chodí jak vystříženě ze žurnálu. A pozor, Japonky ze zásady nenosí žádné kopie, i ty chudší

Na slavné obchodní třídě Ginza se každé odpoledne zastaví provoz a nastěhují se sem malé kavárničky.

Japonky milují módu a ze zásady nenosí žádné kopie. Japonsko je tak zemí zaslíbenou pro všechny luxusní módní značky.

šetří tak dlouho, až si mohou koupit originál Pradu či Louise Vuittona.

Utrácení Japonek je vlastně jakousi daní za to, že mnoho z nich nepozná lásku v našem slova smyslu. V Japonsku je stále velké množství svateb domlouváno prostřednictvím rodičů nebo dokonce šéfů v zaměstnání (podle dostupných údajů se stále takto sjednává třetina svateb). Ten se ve vhodné chvíli nezadané dívky zeptá, zda už pomýšlí na svatbu, a pokud ano, tak že by věděl o pracovitém a spolehlivém mladém muži. A pak „obě strany“ pozve k sobě domů na večeři, kde je nezávazně seznámí...

KUPTE SI ŠTĚSTÍ

Mladé dívky studující na univerzitách si však plánují jiný model rodinných vztahů. Chtějí poznat tu pravou, romantickou lásku. A protože jsme v Japonsku, pomoci jim mají tradiční způsoby – třeba amulety o-mamori či osobní věštby. „Kupčení“ s osudem tu probíhá snad ve všech chrámech. Nejslavnějším a nejposvátnějším svatostánkem v Tokiu je chrám Sensódži. V análech je zapsáno, že nedaleko odtud vytáhli v roce 628 dva rybáři z řeky zlatou sošku bohyně milosrdenství Kannon a jejich pán zde na počest nálezu nechal vystavět svatyni. Procházíme velkolepou bránou Hózámon a vstupujeme do prostorné dvorany obklopené řadou staveb. U každého chrámu stojí stánky a právě v nich za mírný poplatek získáte osobní věštbu. Můžete si

ji hned přečíst, a pokud se vám nelíbí, přivážete ji na stojan a za další poplatek si vezmete novou. To se opakuje do chvíle, než jste se svou věštbou spokojeni. A co se děje s nepříznivými věštbami, kterými jsou stojany obsypané? Mniši je při modlitbách spálí a tím zajistí, aby nedošlo k jejich naplnění. To musím také vyzkoušet. Háším peníze do krabice a vytahuji si složený papírek. Mám štěstí, předpověď je celkem příznivá. „Černé mraky z měsíce zmizely, luna už je zase jasná. Stejně jako září měsíc a hvězdy, může zářit i vaše mysl, není se čeho bát. I když jste právě prošli nepříznivým obdobím, v blízké budoucnosti vás nečeká žádný větší problém,“ slibuje věštbu. No sláva. A hned na první pokus.

PARÁDNÍ SUŠI A KYSELÉ ŠVESTIČKY

Než opustím Tokio, zastavím se ještě na večeři v jednom z tisíce místních suši barů. Pojídání syrových ryb je japonská vášeň. Jsou absolutně čerstvé a můžete si vybírat z desítek druhů. Na talířích se objevují nejen kusy syrových ryb, ale také syrové krevety, chobotnice, sépie či mušle. Některé lahůdky jsou v Česku naprosto neznámé – třeba sušené solené jikry s rýží nebo zvláštní maki z desítek malých, sotva půl centimetru dlouhých sušených rybiček (ty se ostatně podávají i k japonské tradiční snídani). Některá sousta se doslova rozpadají na jazyku, jiná jsou trochu tuhá a musejí se kousat. Asi nejděsivější je pro Evropana spolknutí malé syrové sépie, která praskne v puse a jejíž hořká příchut

Mladé dívky chtějí poznat pravou, romantickou lásku. Pomoci jim mají tradiční způsoby – třeba amulety o-mamori či osobní věštby, kterými jsou stojany v chrámech doslova obsypané.

SVĚT NA DLANI

Šinkansen připomíná letadlo.
Jede tiše, rychle a uvnitř
obsluha roznáší kávu.

Jedinečná svatyně ve Fušimi se
skládá z tisíců barevných dřevěných
bran v délce několika kilometrů.

Šintoistickou svatyni Kasugu
proslavily stovky luceren lemujících
přístupové cesty.

Zlatý pavilon je jedním
z mnoha okouzlujících
míst Kjóta.

V malebném Kjótu, schovaném uprostřed hor, vládne až neuvěřitelně nejaponský klid, tolik vzdálený hektickému životu v Tokiu či Ósace. Nestojí v něm žádné mrakodrapy a stále tu vládne „ztracená“ atmosféra z počátku minulého století.

nemízí ani po dalších porcích tuňáků a lososů. Naopak nás potěší nízké ceny. Přestože Japonsko patří za drahou zemi, suší je zde neuvěřitelně levné. Lehká svačinka vyjde na 50 korun, plnohodnotná večeře na 150. Navíc za vodu a čaj se neplatí. A když už jsme u jídla, určitě stojí za to vyzkoušet již zmíněnou tradiční snídani. Přinesou vám krásnou lakovanou krabičku zvanou obentó a v ní spoustu „dobrot“ – včetně malých sušených rybiček a nakládané kyselé švestky šiso ume.

VLAK JAKO LETADLO

Jedinečný zážitek nabízí jízda Šinkansenem, který představuje další vizitku japonského pokroku. Šinkansen mi připomíná letadlo. Jede tiše, rychle a uvnitř obsluha roznáší kávu. Navíc ve chvíli, kdy právě míjíme slavnou sopku Fudži s tradičně zasněženým vrcholkem, se vrátí kolegyně z toalety a začne se rozplývat: „To je bláznivá země. I ve vlaku mají vyhřívání toalety na fotobuňku. Ty v hotelu navíc umějí zvláště hrččet a drnččet, aby zakryly nejrůznější zvuky, a navíc vás ještě proudem vody zespuďu umyjí.“ Tak vypadá technický pokrok.

Naše cesta míří do Kjóta, bývalého hlavního města, které proslavily chrámy, gejši a zenové zahrady. V malebném městě schovaném uprostřed hor vládne až neuvěřitelně nejaponský klid, tolik vzdálený

hektickému životu v Tokiu či Ósace. Kjóto je ostatně považováno za tradiční japonské město. Nestojí v něm žádné mrakodrapy a stále tu vládne „ztracená“ atmosféra z počátku minulého století, v němž začíná slavný příběh Gejša. Ale o tomhle výpravném filmu před Japonci raději nemluvte, nemají ho rádi. Vnímají totiž jako národní potupu, že hlavní roli krásné a slavné gejši získala Číňanka.

SOURMAK GEJŠ

Ale s gejšami to jde tak jako tak z kopce. Jejich vyhlášené umění už dávno ztratilo lesk a počty krásných a vzdělaných společníků rok od roku klesají. Když budete mít štěstí, spatříte gejši v proslulé kjótské čtvrti Gion, kde stále stojí stovky jednopatrových dřevěných domků, v nichž gejši po staletí žily a předváděly své umění. Pro upřesnění ještě dodejme, že pravá gejša nikdy nebyla prostitutkou v dnešním slova smyslu. Gejša byla v první řadě umělkyně; už od dětského věku se musela vzdělávat v mnoha oborech, od tance a zpěvu přes čajový obřad až po umění konverzace a naslouchání. Proto také pro mnoho svých klientů hrály gejši významnou roli důvěrnice.

Nedaleko Kjóta stojí první hlavní město Japonska Nara, které se stalo metropolí již v roce 710 (tedy před dlouhými 1 300 lety). Klenotem města

zapsaného na seznam světového kulturního dědictví UNESCO je šintoistická svatyně Kasuga, pocházející rovněž z 8. století. Proslavily ji především stovky luceren lemujících všechny přístupové cesty k ní. Tisíce bronzových a dva tisíce kamenných luceren působí bizarně především v únoru a srpnu, kdy jsou každý podvečer rozžehnuty během tradičního festivalu. Zážitek srovnatelný s pohledem na nekonečnou řadu luceren nabízí snad jen chrám v nedaleké obci Fušimi u Kjóta, zasvěcený bohyni rýže a saké Inari. Tato jedinečná svatyně se skládá z tisíců barevných dřevěných bran postavených těsně za sebou v délce několika kilometrů a nabízí návštěvníkům úchvatný zážitek. Ten tam je hektický rytmus Tokia. Tady se zastavil čas.

JAPONSKÉ INVESTICE

Japonky se vdávají relativně pozdě, průměrně zhruba ve věku 27 let. Před sňatkem pracují a snaží se našetřit peníze, aby nebyly úplně závislé na manželových příjmech. Po svatbě spoří na vlastní bydlení (které je v Japonsku mimořádně nákladné – běžně se tu bydlí ve dvou- až třípokojevých bytech o velikosti padesát šedesát metrů čtverečních) či na vzdělání dětí. Pokud Japonky investují, oblíbenou komoditu představují perly, luxusní kimono, moderní západní umění či kvalitní francouzská vína.

Srdcová záležitost – Miyabi

Nechejte se zlákat na vynikající večeři, u které můžete ve vší eleganci relaxovat na polštářích...

Text **Darina Siegllová** Foto archiv a **I23RF**

Miyabi je jedna z nejstarších japonských restaurací v Praze, a tak tu kromě zvědavců potkáte i hodně stálých hostů. Při vstupu suverénně projděte přední místností s klasickými stoly a židlemi, vejděte do zadní části s čistým japonským designem a uvelebite se mezi poduškami na tatami – japonských rohožích.

Odolat místnímu suši není jednoduché, zvláště když kolem vás projde nenápadná obsluha v kimonu a vy na talíři zahlédnete místní suši speciality – kamomaki plněné pečenými kachními prsíčky nebo kacuomaki s lososem a avokádem, obalené v kacuobuši (vločky ze sušeného tuňáka). Zkuste ale pro jednu pestrobarevným rolkám odolat a pusťte se do průzkumu těch nejexotičtějších pochoutek. Jídelní lístky jsou dva a připomínají česko-japonský obrázkový slovník. Téměř všechny položky jsou zastoupeny v různých kombinovaných menu, což potěší začátečníky – mohou tak ochutnat co nejširší spektrum lahůdek.

Než prolistujete nabídku a rozhodnete se, co si necháte na nízký stoleček u tatami nanosít, objednejte si polévku miso. V sychravém počasí zahřeje, naladí vaše chuťové pohárky a mozků poskytně čas a prostor vybrat další pochutiny. Navíc, místní miso patří k nejlepším široko daleko.

Zkušen si své menu z hlavních chodů a drobnějších lahůdek sestavují sami. Z menších jídel potěší buta no kaku-ni – vepřový bůček vařený na japonský způsob, hotate no karaši su miso jaki (opečené mušle sv. Jakuba s miso pastou) a v neposlední řadě edamame neboli vařené fazolové boby. Ty objednejte jako první, jejich zobání vám příjemně zkrátí čekání na další dobroty. Z hlavních chodů určitě ochutnejte ibodai no puramu-miso

jaki – grilovanou máslovou rybu se švestkovou miso pastou. Máslovka je vynikající i syrová, v tihle úpravě je hebounká, omáčka jemně kombinuje švestkovou a miso příchutí a hromádka povidel není žádná sladká neurčitá hmota, je pevná a se zřetelnými kousky švestek. Můj tajný tip na závěr? Vezměte limetku, setřete jí zbytky omáček a „vyucněte“. Fantastické spojení!

Při první „seznamovací“ návštěvě zkuste obentó – lakované dřevěné krabičky rozdělené na menší oddíly s různým obsahem. Průřez japonskou kuchyní v roztomilém balení. Milovníci ryb nedají dopustit na jokožuna obentó (rybí obentó), vegetariáni si zase pochvalují šjódzin rjóri obentó s vařenou zeleninou, lilkem, tofu a dalšími mňamkami. Zlatý střed pro začátečníky je tori obentó s kuřetem a kachnou.

Málokdo si s pojmem japonská kuchyně spojí představu sladkého. Pokud také tápnete, nechejte si dostatek místa na dezert. Tiramisu se zeleným čajem je zážitek, na který se nezapomíná. Buď vás svojí skvělou dřevitě zemitou chutí čaje mača dostane, nebo na něj nadosmrtně zanevřete. Sorbet ze zeleného čaje vás ale bavit bude: má příjemnou chuť jogurtu i lehkou kyselost a svíravost ovoce juzu, které do zmrzliny přidávají. Zvědavým doporučuji vyzkoušet i cukrátko wagaši z fazolové pasty, které se hodí k hořkému čaji.

Miyabi je koncipována jako menší japonská restaurace a čajovna vhodná nejen k odpočinkovému posezení a průzkumným ochutnávkám. Je to i kulturní centrum; jednou měsíčně se tu pořádají zajímavé akce, které spojují japonskou kuchyni, víno a kulturu. Rozhodně stojí za to nechat si posílat jejich newsletter.

Téměř všechny položky menu jsou zastoupeny v různých kombinacích, což potěší začátečníky – mohou tak ochutnat co nejširší spektrum lahůdek.

Chcete vydělat? Držte se správné strategie!

*Experti říkají,
že o investorově
úspěchu rozhoduje
z pětadevadesáti
procent volba
správné strategie.
Měl by se jí držet
pokud možno
i v nejistých
dobách, kdy trhy
kolísají.*

Text **František Mašek**,
www.penize.cz
Foto **I23RF**

Zvolená strategie jde ovšem ruku v ruce s investičním stylem. Někdo je opatrnější, jiný investuje agresivněji, další volí zlatou střední cestu. Víte, ke kterému typu patříte vy? Najít odpověď je poměrně jednoduché, stačí vyplnit investiční test či dotazník. Snadno tak zjistíte, zda jsou pro vás tím pravým spíše akcie, nebo dluhopisy, nebo byste měli raději vsadit na ještě větší jistotu. Tomu odpovídají nejdůležitější investiční styly: zajištěný, benchmarkový (což je investování podle vybraného indexu), stock-picking neboli výběr konkrétních akcií a strategie AR (absolut return, tedy strategie maximálního výnosu, kdy jde o nalezení nejlepší investiční příležitosti napříč různými trhy).

JISTOTA PŘEDEVŠÍM

Většina Čechů investuje konzervativně. Mají v oblibě „hru na jistotu“, která jim garantuje vrácení investované částky nebo přímo zajištění minimálního výnosu. Kromě toho je na tomto způsobu investování láká i možnost získání určité prémie, když se předpoklady, na níž je investice založena, trefí do černého. V optimálních podmínkách tak může i zajištěný styl přinést zajímavé zhodnocení. V nejistých dobách ho přitom využívá rovněž řada těch, kteří by za normálních podmínek investovali trochu jinak, agresivněji.

Se zajištěným stylem se pojí široká škála produktů. Patrně nejnámější jsou zajištěné fondy. Ty garantují, že investor v nehorším případě po ukončení investice, což je obvykle čtyři až pět let, získá zpět alespoň vložené peníze (jeho úspory ovšem znehodnotí inflace).

Některé zajištěné fondy přímo fixují výnos, o který už investor nemůže přijít. Jiné fondy ho počítají z nejrůznějších průměrných dat, další vycházejí z rozdílu vybraných počátečních a závěrečných hodnot.

Podobně jako tyto fondy jsou koncipovány strukturované dluhopisy, k nimž patří investiční certifikáty. Jak napovídá jejich název, garantované certifikáty zaručují, že pokud je investice ztrátová, investor dostane zpět původně vloženou částku. Nadto opět nabízejí možnost, že na nich bude možné za optimálních podmínek hodně vydělat.

Na obdobném principu jsou založeny prémiové vklady. Také u nich má klient jistotu, že bude v nehorším případě „na svém“, a pokud se bude trhům dařit, je tu šance na atraktivní prémii. Někdy se skládá z předem stanoveného fixního a vedle toho z pohyblivého (prémiového) výnosu.

SÁZKA NA INDEXY

Investovat je ale také možné kopírováním vybraného ukazatele – indexu neboli benchmarku. To je případ řady podílových fondů, podobně ale mohou být koncipovány také některé strukturované dluhopisy.

Strategie tohoto typu fondů sice vychází z určitého benchmarku (například, že budou držet čtyřicet procent českých i polských a dvacet procent maďarských akcií), nemusí ho však striktně kopírovat. Benchmarkový typ fondů je v ČR prakticky nejrozšířenější. Jejich investiční strategie vychází z tzv. strategické alokace aktiv, tedy typické váhy, jakou mají mít jednotlivá aktiva v portfoliu fondu. Základem jsou zde fondy reprezentující jednotlivé třídy aktiv (fondy peněžního trhu, dluhopisové,

akciové) a pak fondy smíšené, které tyto třídy aktiv kombinují.

Jiné fondy prakticky věrně kopírují „svůj“ benchmark či směrodatný index. Jde o tzv. indexové fondy, zvané též indexové akcie, známé jako ETF (Exchange Traded Funds). Původně se řídily pouze vybraným akciovým indexem. Postupně je doplnily dluhopisové či komoditní ETF a nyní kopírují prakticky každý důležitější trh.

VĚTŠÍ VOLNOST PŘINÁŠÍ RIZIKA

Investiční styl zvaný stock-picking představuje aktivní vyhledávání zajímavých akcií. Řídí se jím i některé fondy. Jejich manažer má velkou volnost rozhodování – není omezen žádným benchmarkem. Výnosy takového fondu mohou být vysoké, stačí jen „maličkost“: vsadit na „správné koně“. To jinými slovy znamená vybírat například podhodnocené akcie se zajímavým investičním příběhem a hledat v nich skrytý potenciál. Platí to ale i naopak v případě ztrát. Rizikovitost podobné strategie je samozřejmě možné omezit pravidelným investováním.

Zmíněný investiční styl se využívá u akcií, ale také akciových fondů, často s tzv. koncentrovaným portfoliem. Jde o fondy, které investují do obvykle předem daného a navíc velmi omezeného počtu

akciových titulů. Příkladem může být fond Top Stock České spořitelny, který se zaměřuje na dvacet pět investičních nápadů (akcií).

Ještě větší volnost nabízejí fondy s tzv. AR strategií. AR znamená absolute return, také se jí říká total return. Jde o strategii absolutního výnosu, která umožňuje vyhledávat investiční příležitosti napříč jednotlivými trhy, odvětvími a obory. Mohou to být výhradně akciové či dluhopisové, ale také smíšené fondy. Například takové, které mohou mít veškerá aktiva buď v akciích, nebo v dluhopisech. Vějíř jejich investičních možností je tedy velice široký. To ovšem klade značné nároky na správné rozhodnutí správce takto zaměřených fondů.

STRATEGICKÁ ALOKACE AKTIV

Investiční styly mají svou nezastupitelnou roli. Stěžejní význam má ovšem strategická alokace aktiv. Na ní záleží, jak bude vlastně klientovo portfolio vypadat. Málokdo totiž sází pouze na jediné aktivum, obvykle je v určitém poměru míchá. Jde tedy o to, jaký podíl různých aktiv (akcií, dluhopisů a dalších) klientovo portfolio obvykle tvoří. Podstatné je, jak bude jeho skladba aktiv vypadat dlouhodobě, neměla by se bezhlavě měnit podle toho, jakému trhu se momentálně daří. Podle názoru expertů

rozhoduje správně zvolená strategická alokace aktiv o úspěšnosti investorova portfolia až z pětadevadesáti procent.

Nejprve je tedy třeba stanovit, jaký podíl v rozložení investorových aktiv budou hrát akcie, kolik by v nich mělo být dluhopisů, respektive dalších investičních instrumentů. Teprve pak je možné hledat, do jakých konkrétních akcií či akciových fondů nebo třeba dluhopisů bude investovat. Je třeba rozhodnout, zda preferovat vyspělé trhy, zpravidla nabízející větší jistotu, a tím pádem nižší zisk, ale i ztrátu, nebo dát raději přednost rozvíjejícím se trhům, považovaným za méně bezpečné, ale obvykle s vyhlídkou na výnos vyšší než na vyspělých trzích. Rozumný investor obvykle tyto trhy míchá.

Další volba by se měla týkat toho, zda bude investor do akcií, dluhopisů či jiných investičních nástrojů investovat přímo, nebo raději (kvůli lepšímu rozložení rizika) prostřednictvím podílových fondů.

Pozornost je třeba věnovat také tzv. taktické alokaci. Její podstata je jednoduchá: i sebelepší strategickou alokaci aktiv je třeba občas měnit s ohledem na aktuální situaci na trhu. K tomu slouží právě taktická alokace. V zásadě by ovšem neměly být tyto změny příliš velké a časté, aby nenarušily dlouhodobý taktický plán neboli investorovu strategickou alokaci aktiv.

Většina Čechů investuje konzervativně. Mají v oblíbě „hru na jistotu“, která jim garantuje vrácení investované částky nebo přímo zajištění minimálního výnosu.

KLUBOVÝ ZOOM

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Stanislav Černoč**

Gotické zdi Anežského kláštera na pražském Starém Městě se staly v posledním listopadovém týdnu svědky sedmého odborně-společenského setkání Dámského investičního klubu České spořitelny. Program byl tentokrát věnován nejnáročnějšímu publiku – zkušeným investorkám.

O investování za klášterními zdmi

Moderování se tradičně zhostila pohotová ekonomka Barbora Tachecí. Svým pověstným „ostřím“ udržovala vzrušující atmosféru během celého programu.

Příznivou zprávou o spokojenosti klientů a klientek zaujala Jitka Jakubcová, manažerka projektů a členka Interního výboru Dámského investičního klubu.

Slavnostní večer vtipně uvedl Pavel Kráčmar, ředitel úseku retailové distribuce Investičních produktů České spořitelny.

Hlavní ekonom České spořitelny David Navrátil nastínil v reálném scénáři výhledy pro investování v roce 2011.

O perfektní organizaci i náplň odborně-společenského večera se postarala manažerka Dámského investičního klubu a šéfredaktorka časopisu Lady In Romana Vlková.

Jiří Lengál, portfolio manažer, a Martin Burda, generální ředitel a předseda představenstva Investiční společnosti České spořitelny, ve své vyšší škole investování přiblížili možnosti, jak investovat do významných světových i českých společností.

Téměř magickou atmosféru sálu, popsaného bohatou historií českého národa, oživily tóny jedněch z nejvýznamnějších světových houslí populárního virtuóza Jaroslava Svěčeného.

Helena Třeštíková, česká dokumentaristka a režisérka, v roli čestného hosta prozradila leccos nejen o svých filmech. Odpověděla i na otázky, jak je na tom s investicemi ve světě dokumentárního filmu i u sebe doma.

Tradiční dobročinný bazar vyhlásila předsedkyně Nadace České spořitelny Radka Kaslová. Akce, na kterou přišlo zhruba 170 členek a příznivkyň klubu, vynesla téměř dvanáct a půl tisíce korun, které budou použity právě na podporu chráněných dílen, jež krásné výrobky vytvořily.

Časopis Harper's Bazaar nejenže dekoroval fotografickou výstavou zdi starobylého kláštera, ale také zajistil cenu do slosování. Poukaz na roční předplatné časopisu předala výherkyni Táňa Freithová, obchodní ředitelka společnosti Stratosféra.

Přítomné investorky prožily večer plný zábavy a inspirace.

Výherkyně tomboly si odnesly také „zkrášlující a ozdravující“ ceny, jako třeba pobyt v Léčebných lázních Jáchymov, kosmetiku od společnosti Zepter International Cosmetics nebo poukaz na relaxační masáž od Planet Zen.

Na šťastnou výherkyni čeká víkend s vozem Volvo podle vlastního výběru, který jí předal zástupce dealerství Charouz Josef Zvára. Křivky nejnovějšího modelu Volvo S60 zdobily vchod do prostoru kláštera.

Vánoční svícný a adventní věnce květinářství Evergreen vnesly do historických chodeb Anežského kláštera sváteční atmosféru.

Hudba *Bílého koníčka*

Vedle saun a parních koupelí obohacuje zdejší vodní svět i první plovoucí vířivka na světě.

Ranní mlha se rozpadla a na protějším břehu jezera Wolfgangsee vykoukly zasněžené vrcholky hor. Je začátek listopadu a voda v jezerním koupališti je vyhřátá na příjemných třicet stupňů. S každým dalším tempem vnímám splynutí se sluncem zalitou krajinou. Lidé na horní palubě kolesového parníku Kaiser Franz Joseph v teplých kabátech a šálách si na nás, plavce, i na slunící se hotelové hosty v županech nevěřičně ukazují...

„Pleskl!“ vytrhla mě z rozejmání velká ryba. Msrkla ocasem nad hladinu asi metr od pontonu, který dělí vyhřáté koupaliště od ledové vody. Průzračná hladina jednoho z nejkrásnějších jezer Rakouska, ze kterého se dá prý i pít, prozrazuje bohatý podvodní svět. Až sto čtrnáct metrů hluboké a deset kilometrů široké Wolfgangsee má dokonce vedle lázeňského areálu hotelu U Bílého koníčka potápěčské centrum. To asi aby se majiteli Oliveru Trutmann-Peterovi příliš nestýskalo po tichu podvodního světa jeho původního domova ve Francouzské Polynésii. „Mám tu i kousek svého Tahiti,“ prozrazuje a pyšně

ukazuje na obrovské mořské akvárium, ve kterém za sasankou číhá i muréna. Více stop tropického ostrova už ale nenacházíme. „Hosté, kteří sem jezdí, očekávají tradiční a dobré Rakousko. A samozřejmě také moderní a současné,“ vysvětluje Oliver. Jeho žena Gudrun je dcerou původních majitelů a společně coby pátá generace rozšiřují nejen hotelové služby, ale i samotný areál.

FILMOVÁ STAR NA JEZEŘE

Kdysi výletní hostinec, o němž se písemné prameny zmiňují už v roce 1474, dnes připomíná romantický

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Libor Špaček a archiv**

Výhled na jezero z odpočívárny intenzivně svádí ke sladkému nicnedělání...

Oliver Trutmann-Peter pořádá pravidelné degustační večery.

Panoramatické okno je příjemným detailem zpestřujícím pobyt v sauně.

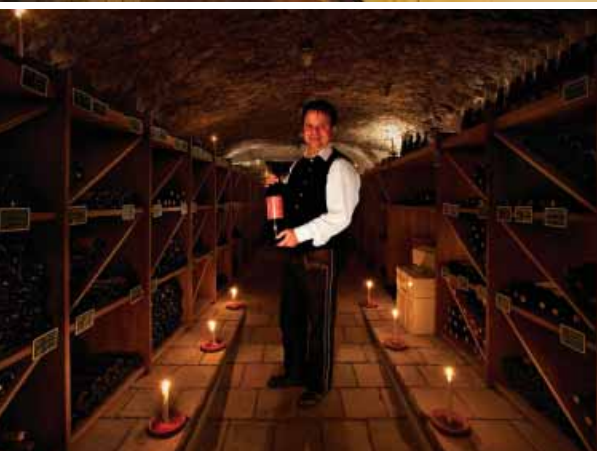
Skutečný showman, vinař Willi Opitz, se může pochlubit i osobním pozváním do Bílého domu.

Hotel U Bílého koníčka na Wolfgangsee proslul ve světě díky stejnojmenné operetě.

TOP VÍKEND

Původní štola pro skladování ledu ukrývá skvosty rakouských vinařů.

zámek sestávající z několika historických budov. Spolu s původním románským kostelem dotváří atmosféru malebného St. Wolfgangu v jednom z nejhezčích rakouských regionů Salzkammergut, což v překladu znamená Solná komora. Hotel U Bílého koníčka na Wolfgangsee proslul ve světě díky stejnojmenné operetě, kterou tu v roce 1926 zfilmoval režisér Erik Charell. Krátce poté, kdy se stala trhákem na berlínském jevišti.

Koncem sedmdesátých let přeměnila rodina výletní hostinec na luxusní prázdninový hotel. Dnes tu kromě areálu na jezeře s celoročně vyhříváním koupalištěm v zapuštěné nerezové „vaně“ a první plovoucí vířivkou na světě lákají hosty také na vodní svět se saunami a parními koupelemi. Zdravou a voňavou kúru pro tělo a duši skrývá potměšlá parní lázeň solanka s inhalací přírodní soli z Bad Ischlu. Její léčebné účinky propagovala již arcivévodkyně Maria Louise, bývalá císařovna francouzská, druhá Napoleonova manželka a teta císaře Franze Josepha. Zdroji soli propůjčila své jméno a patřičnou slávu při zahajovací ceremonii. Solanka totiž obsahuje kolem osmdesáti minerálních látek, které mají detoxikační účinek.

Výhled na jezero ze sauny s panoramatickým

oknem stejně jako z odpočívárny, kde se tiše pohupujeme v zavěšených širokých lehátkách, intenzivně svádí ke sladkému nicnedělání. Jenže na to tady zase tolik času není. Když už se s náhodou nenecháme zlákat okolními horami, výlety za kulturou či k dalšímu z šestasedmdesáti jezer oblasti Solné komory, odmítnout vábení zážitkových akcí manželů Peterových prostě nelze.

VYNALÉZAVÍ VINAŘI

Naproti hotelu v úzké uličce vcházíme do skalního sklepa. Dříve to bývala vápencová štola, kam vrchním otvorem tahali z jezera ledové bloky k chlazení potravin a nápojů. Dnes se tu ukrývá vinný sklep s asi třemi sty různými druhy vín z celého Rakouska a celkem asi deset tisíc lahví, které tu mohou při konstantní teplotě dozrávat. Rakousko se dnes řadí mezi vysoce ceněné evropské vinařské oblasti a producenty světových bílých vín, a to i přes svou aféru s dietylglykolem v osmdesátých letech minulého století. Vděčí za to rodinným tradicím, které nepoznamenalo období normalizace a s ním spojené přerušování vinařského umění. Vzhledem k chladnějšímu podnebí se místní vinaři specializují hlavně na bílá vína. Nejznámější a nejrozšířenější bílou

odrůdou je zde Veltlínské zelené, ale také například Vlašský ryzlink. Z červených odrůd jsou oblíbená Zwigeltrebe, Frankovka nebo Rulandské modré.

Po čtyři večery představuje v historickém vinném sklepe, kde kdysi zrála piva ve velkých dřevěných sudech pivovaru Peterbrau, svá vína kvartet špičkových rakouských vinařů. Malíř a mistr vína Thomas Selinger prezentuje i svou nejnovější etiketu, kterou pro hotel každoročně navrhuje a která patří k oblíbeným sběratelským kouskům. Letos je však výjimečná, vytvořil ji totiž k významnému výročí: 300 let rodiny Peterových – od pivovarníků k hoteliérům.

Nejen víno, ale i umění prezentace vinařů může učinit jejich skvosty nezapomenutelnými. A tak Franze Pichlera z nejznámější rakouské oblasti Wachau, jehož cenami ověnčené Zelené veltlínské z roku 1995 je během večera opravdu žádané, „přebije“ skutečný showman Willi Opitz z oblasti Neusiederského jezera. Proslavil se nejen svým červeným sladkým vínem, ale hlavně originálními nápady. Když byl například Bill Clinton zvolen prezidentem, poslal mu do Bílého domu jako dárek bednu svého červeného dezertního vína „Opitz One“, které bylo sbíráno v den jeho vítězství. Na etiketách stálo „Mr President“. Opitz tehdejšího prezidenta tak mile překvapil, že jím

I během mrazů si můžete vychutnávat pohled na okolní hory z vyhřátých plovoucích lázní.

Zdravou a každý den v týdnu jinak voňavou kúru pro tělo i duši skrývá parní lázeň solanka.

Průšvih, který málem zničil rakouské vinaře

V LÉTĚ 1985 ODHALILY TESTY V DRAHÝCH RAKOUSKÝCH VÍNECH PŘÍTOMNOST DIETYLENGLYKOLU. Z PANČOVANÉHO VÍNA TEHDY NIKDO VÁŽNĚJI NEONEMOCNĚL, PŘESTO HO DLOUHÉ MĚSÍCE VYUŽÍVALA I PROPAGANDA TEHDEJŠÍCH KOMUNISTICKÝCH REŽIMŮ. ZACHRÁNIT VINAŘSTVÍ SE V TÉ DOBĚ ZDÁLO NEMOŽNÉ. RAKOUSKO SE O TO VŠAK POKUSILO A OD LEDNA 1986 ZAVEDLO NA TEHDEJŠÍ EVROPU VELMI PŘÍSNÁ PRAVIDLA STÁTNÍ KONTROLY. VINAŘI JE NEJPRVE VNÍMALI JAKO DEFINITIVNÍ SMRTÍČÍ ÚDER. JENOMŽE KVALITA ZAČALA STOUPAT A DŮVĚRA SE OPĚT VRACELA. DNES JE ZÁRUKA PŮVODU VÍNA V KAŽDÉ LAHVI SAMOZŘEJMOSTÍ.

Tipy na výlet

Zubačka na horu Schafberg
Domácí hora Schafberg (1 783 m) je oblíbené výletní místo návštěvníků St. Wolfgangu. Na její vrchol vede téměř šest kilometrů dlouhá zubačka. Vagony tlačí půvabná lokomotiva Enzian, pojmenovaná podle hořce, který kvete podél její dráhy. Ta patří k nejznámějším v celých Alpách a nahradila práci šerpů, kteří dříve vynášeli zámožné klienty na židlích až

na vrchol hory. Pětačtyřicetiminutová vyhlídková trasa je alternativou pro čtyřhodinový pěší výstup.

Golf v alpském ráji
Solná komora nabízí sedm úplně odlišných golfových hřišť s nejkrásnějšími výhledy na okolní jezera a hory. Hotel U Bílého koníčka je členem osmnáctijamkového hřiště Salzkammergut nedaleko

St. Wolfgangu a jeho hosté mají o třetinu nižší fee.

Nejkrásnější rakouský advent
Nejočekávanější událost, která rozsvítila St. Wolfgang, potrvá až do 31. prosince. Uličky zaplnil trh plný betlémových figurek a půvabně dekorovaných stánků, který bývá označován za nejmalebnější v celém Rakousku. Tradiční zboží a styl si také

jogurty ve stylových skleničkách, které najdete každé ráno u snídaně.

BALZÁM PRO DUŠI, MYSL I TĚLO

Procházíme romantickým městečkem St. Wolfgang a v ulicích s domy zdobenými starými freskami vnímáme magickou atmosféru, která sem stejně jako do celé oblasti Solné komory po léta přitahovala umělce i panovníky. A nejen je. Kdysi na toto poutní místo přicházeli věřící i z 380 kilometrů vzdáleného Říma. Lákal je sem patron města svatý Wolfgang, nebo spíše poutní studna nesoucí jeho jméno s údajně zázračně léčivou vodou. Pro hladové a cestou zvané poutníky místní postavili řadu zájezdních hostinců, poštovních stanic, kde se dali přepřáhnout koně, a samozřejmě i pivovarů. A těch bývalo v tomto malém městečku sedm! Dnes už je připomínají jen jména na štítech restaurací. Svůj půvab však St. Wolfgang neztratil. Je jedno, v jakém čase přijedete. Podmaní si vás stejně dobře za horkých letních dní, kdy se slunce odráží v hladině jezera, i v zimě, kdy se město i okolní masivy odějí do bělostného hávu a ledový příkrov olemuje břehy jezera. Jen na jednom místě nikdy nezamrzne a bude vás hřát při plavání i v těch nejtrřeskatějších mrazech.

místní bedlivě hlídají, jen těžko byste tu hledali nějaký kýč. Všemno vévodí 19 metrů vysoká lucerna na vodní hladině Wolfgangsee. Každoročně se stává dominantou jezera a svítí na míle daleko. Kdo nestihne advent a navazující vánoční a novoroční trhy, může si za jesličkami vyrazit od 6. do 30. ledna nejen do St. Wolfgangu, ale i do nedalekého městečka Strobl, kde vystavují na tisíc postav betlému.

Sezonní menu

Text **Kateřina Márová** Fotografie archiv

Legenda z Havany v Česku

V roce 1996 nahrál v Havaně známý americký instrumentalista Ry Cooder desku Buena Vista Social Club. Každý, kdo si nahrávku poslechl, se do neodolatelného kouzla slavné formace Buena Vista zamiloval. Proдало se přes 8 milionů kusů nosičů, deska získala cenu Grammy a stala se nejprodávanějším kubánským albem v historii. V roce 1999 inspirovala režiséra Wima Wenderse k natočení stejnojmenného dokumentárního filmu. Nyní má také české publikum možnost přenést se za zvuku exotických rytů do slunného Karibiku a vychutnat si největší kubánskou párty v Evropě prostřednictvím skupiny Buena Vista, kterou tvoří nestárnoucí kubánské hudební legendy. Oslavte únorový svátek zamilovaných na jejich pražském nebo brněnském koncertě. 14. února, Praha, klub SaSaZu, a 16. února, Brno, BVV, pavilon D, www.ticketportal.cz.

Kresba pravou hemisférou

Pamatujete si na radost, kterou jste cítili jako malé děti nad vlastnoručně namalovaným obrázkem? Obvykle časem pod tlakem obecného mínění dospějeme k názoru, že kreslení přísluší dětskému věku a v životě dospělého člověka pro něj nezbyvá místo. A tak většina z nás – ke své lítosti a škodě – kreslit přestane. Na víkendovém kurzu kreslení pravou mozkovou hemisférou, které se celoročně pořádají v řadě měst po celé ČR, vás to znovu naučí. A jak! Celý kurz je postaven na učení se technikám kresby formou, která stimuluje pravou mozkovou hemisféru coby centrum kreativity. Tím sice neobjevíte talent (pokud ho nemáte, tak ho zkrátka nemáte), ale jednoduše jej obejdete a váš umělecký projev se výrazně zlepší. Chce to jen chuť a trpělivost, všechno ostatní už přijde samo.

www.konecnekreslim.com

Silvestr v lázních

Pokud nemáte v lásce tradiční silvestrovské veselí, máme pro vás příjemnou alternativu: spojte oslavu příchodu nového roku s relaxací a odpočinkem. Karlovarský hotel Jean de Carro nabízí doslova oázu klidu, která vás zachrání od hektických silvestrovských příprav. Představte si tu nádheru – každé ráno vás uchvátí výhled z okna na zasněženou

Vřídelní kolonádu, rozmazlují vás nejrůznějšími pochoutkami české i mezinárodní kuchyně, vašemu tělu uleví profesionální masáž, sauna či bylinková pára, zajdete si na kosmetiku nebo do vířivky... Takto odpočínuté pak přivítáte nový rok na silvestrovské oslavě s tradičním ohňostrojem. A pokud by vás přece jen konvenční veselice zmohla a unavila, můžete první dny roku 2011 strávit opět relaxací, regenerací a rozmazlováním, kterých hotel nabízí vrchovatě. www.jeandecarro.com

28. prosince–2. ledna, Karlovy Vary, wellness hotel Jean de Carro

10. výročí MAPM v Brně

Moravská asociace podnikatelek a manažerek si letos připomíná desáté výročí své existence. Za tuto dobu rozšířila své klubové aktivity v Brně a na jižní

Moravě a také ve Zlínském a Severomoravském kraji. Širokou veřejnost v minulosti zaujala například mentoringovým projektem s časopisem Reflex, kdy úspěšné podnikatelky a manažerky pomáhaly těm začínajícím s rozjezdem jejich byznysu. Úspěšný byl také projekt na podporu podnikání žen v rámci tzv. Asistenčních center, který dodnes pokračuje a funguje ve spolupráci s Regionální hospodářskou komorou v Brně. Aktuálně se podnikatelky chystají do Keni a na ostrov Zanzibar, kde v květnu příštího roku uspořádají spolu se svými partnery sedmý ročník mezinárodní konference „Žena – tvůrčí osobnost třetího tisíciletí“.

www.podnikatelky.eu

Koňské pólo na sněhu

Nenechte si ujít jedinečnou příležitost spojit lyžování na horách s nevšedním sportovním zážitkem. Rakouský Kitzbühel, jeden z nejexkluzivnějších a nejnámějších lyžařských areálů v rakouských Alpách, se stane v lednu 2011 již podeváté hostitelem největšího světového turnaje v koňském pólu na sněhu. O vítězství se tu utká osm mezinárodních týmů a stovka nejlepších pólo ponyů. Pokud tedy máte v lásce koně, sníh a sport, pak si tuto atraktivní trojkombinaci nemůžete nechat ujít.

www.kitzbuehelpolo.com

13.–16. ledna, Rakousko, Kitzbühel

Kulturní tipy

Jonas Kaufmann je držitelem mnoha prestižních ocenění. Naposledy převzal cenu Zpěvák roku Echo Klassik 2010.

Operní superstar Jonas Kaufmann

V lednu uchvátí Prahu hlas charismatického operního pěvce Jonase Kaufmanna, jehož světový tisk označuje za nejzřetlivějšího tenoristu současnosti. Tento jedenačtyřicetiletý pohledný Němec je držitelem mnoha prestižních ocenění, naposledy převzal z rukou rockové legendy Stinga cenu Zpěvák roku Echo Klassik 2010. V recenzích a článkách o Jonasi Kaufmannovi dominují přídavná jména jako hvězdný, talentovaný, krásný, podmanivý, neopakovatelný, žhavý, mimořádný... Možná se vám to bude zdát nadsazené, ale to pouze do té doby, než se poprvé zaposloucháte do jeho hlasu. Na svém prvním vystoupení v České republice přednese za doprovodu Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK pod vedením Jochena Riedera populární operní árie. <http://Jonas-kaufmann.com>

10. ledna, Praha, Obecní dům

Jezme, meditujme, milujme!

Všimli jste si, že po Vánocích vychází pravidelně více knih o hubnutí a dietách než kdykoli jindy? My doporučujeme sáhnout raději po upřímné knize *Jíst, meditovat, milovat* od Elizabeth Gilbertové, kterou vydalo nakladatelství Metafora. Je to milé svědectví o nedokonalostech člověka, o síle, kterou v sobě všichni nosíme, o tom, že všechno, co k životu potřebujeme, je ono „jíst, meditovat a milovat“. I kdybychom měli jako hlavní hrdinka přibrat deset kilo, hlavně když to budou „nejšťastnější kilogramy našeho života“. K těmto přívětivých závěrům nás autorka vede formou milé nadsázky a nenásilného nadhledu v duchu hesla: „Když ti život nabízí citron, řekni si taky o sůl a tequilu!“ Tip pro všechny, kdo touží po zásadní životní změně. V říjnu mělo premiéru také filmové zpracování tohoto bestselleru s Julií Roberts v hlavní roli.

Gottland bez Karla

Gottland. Ne, nevezme vás do království Karla Gotta. Tímto Gottlandem je kniha reportáže polského novináře a spisovatele Mariusze Szczygieta, která je věnována Čechům a České republice. V Polsku se stala ihned v roce 2006, kdy vyšla, bestsellerem, byla přeložena do několika jazyků a oceněna řadou mezinárodních cen. Szczygiet ve svých strhujících reportážích věnuje pozornost řadě našich známých i méně známých osobností: od Baťových a Lídy Baarové přes Golden Kids až třeba po sochaře Otakara Švece, který projektoval největšího Stalina na Zemi. Na pozadí jejich pohnutých osudů vyplouvá na povrch neotřelý obraz tzv. „české povahy“. Nezatažen tím, co si o sobě myslí sami Češi, dokázal autor nalézt množství překvapivých podrobností a souvislostí, které nám dosud zůstávaly skryty. Režisér Jan Mikulášek a dramaturg Marek Pivoňar tento text převedli do divadelní podoby, která bude mít premiéru 20. ledna 2011. www.ndm.cz

20. ledna (premiéra), Ostrava, Divadlo Jiřího Myrona

Barvy a laky Milana Housera

Tvůrci moderního umění stále hledají nové náměty, postupy i materiály. Jakými cestami se dnešní tvorba může ubírat, zjistíte v galerii současného umění Dvůrac Sec Contemporary: do 15. ledna je tu k vidění výstava děl Milana Housera *Deeper, Deeper*. Obrazy vyškovského rodáka vás na první pohled upoutají neskutečnou svěžestí barev a nedají vám vydechnout ani při druhém pohledu. A že vám budou něčím připomínat karoserii automobilu? No samozřejmě! Vznikají totiž (mimo jiné) v autolakovně! (Mimochodem, Milan Houser vyvinul dokonce vlastní lak!) Autor postupně vrství speciální barvy a laky na vnitřní stranu odříznutých střech nabouraných automobilů a v jejich dokonalém lesku se odráží okolí... Tak vznikl cyklus *Střechy*. Obrazy z dalšího vystaveného cyklu – *Litky* – jsou zase založeny na nanášení desítek litrů barevného laku na plochu malířského plátna. Plocha se tak stává prostorem, obraz se transformuje v objekt. A vy se do nich budete nořit hlouběji a hlouběji...

www.dvoraksec.com

Do 15. ledna 2011

Text **Kateřina Márová** Fotografie **archiv**

Czech Press Photo 2010

Jako kařdy rok, i letos je výstava Czech Press Photo obrazovm svědectvím života u nás i ve světě. 16. ročník výstavy nás přenese do centra povodní na Liberecku, zprostředkuje nám radost esky hokejistů i nás zasáhne zemětřesením na Haiti. I takové snímky ocenila mezinárodní porota při vyhlásování nejlepší fotografie Czech Press Photo 2010. Tentokrát výstava obsahuje na 500 fotografií vybraný z celkového počtu 4 236 soutěžních snímků od 299 fotografů. Letos získal hlavní cenu „Kristalove oko“ Martin Bandzak prave za fotografii devatka zraněného při zemětřesení na Haiti.

www.czechpressphoto.cz

Do 31. ledna 2011, Praha, Staromestska radnice – Křižová chodba, Rytirsky sál

Hlavní cenu „Kristalove oko“ získal letos **Martin Bandzak** za fotografii z Haiti.

Ach! Italia, cara mia!

Udělejte si výlet a navštivte Západočeskou galerii v Plzni. eka vás tam nevšední zitek v podobě výstavy italik maliu a sochau pochazejicy z Čech 19. století nebo zde v této době působících. Světlo světa tu spatri i díla málo známá veřejnosti, která budou fyzicky vystavena vůbec poprvé, a nouze nebude ani o milá překvapení v podobě nové zrestaurovaný ch exponátů. Vystavení umělci 19. století tvorili svá díla ve snaze získat podporu pro svoji „staz“ v Itálii nebo jako výsledek tohoto pobytu. Okrajove zde budou připomenuta i další díla s italskými náměty. Vystaveno bude na devadesát obrazů, kreseb, grafik, soch a dalších objektů.

www.zpc-galerie.cz

Od 25. unora, Plzeň, výstavní síň *Masné krámy*

Haydnovo Stvoření

Brněnské Janáčkovo divadlo připravilo pro milovníky baletu na zaatek nového roku premiéru *Stvoření* od Josepha Haydna, které patri k jeho vrcholným dílům a k mezníkům v oratorní tvorbě vůbec. Haydn v něm dokázal spojit tradice italského a anglického oratoria a vytvořit hudebni drama, plne dějového napětí i zklidnění v meditaci, zvukomalebnych efektů i krasny melodií. Text je postaven na jednoduchém vypraveni biblického svědectví o stvoření světa, jeho popisu a oslavě. Německý choreograf Uwe spojil v jeden celek hudbu a tanec tak, že jednotlivé složky jsou vzajemne rovnocenne, tanenici, zpěváci a orchestr tvori harmonický celek. Tanci soliste a sbor Baletu Národního divadla Brno, hraje a zpívá orchestr, soliste a sbor Janáčkovy opery.

www.ndbrno.cz

Premiéra 21. ledna 2011

V prvnim 3D eskem hraném filmu uvidete i **Lucii Bílou**.

V peřinách

Do kin miri prvni hraný 3D film v historii eske kinematografie – pohádkový muzikál pro celou rodinu z dílny F. A. Brabce *V peřinách*. Pribeh o tom, jak v jedné čistírně peri přišli na to, jak se zbavit zlý ch snů a dostat je z peřin. Tím však místní vykladacka zlý ch snů přijde o živnost a celé mestecko bude muset o své sny bojovat nejen v naem světě, ale i v tom kouzelném, který se v polstarich a peřinách ukrývá. Obsazení muzikálu je hvězdné: v roli rodiu uvideme Lucii Bílou a Karla Rodena, babicku hraje, tanci a zpívá Eliška Balzerová, dědečka Bolek Polívka, zlovolnou vykladackou snů je Nina Divíšková. V dalších rolích se objeví Jiri Mádl, Anna Stropnicka, Arnošt Goldflam nebo Nikol Moravcová. Všichni si své party také sami odzpivaji.

Premiéra 17. brezna

Opatrnost bývá výnosnější

Muž a žena. Mars a Venuše. Dva protipóly, které se přitahují, přestože jsou tak rozdílné. I to je důvod, proč se **Vladimír Baláž** z Prognostického ústavu Slovenské akademie věd rozhodl podívat na svět financování z jiného úhlu pohledu. Začal se v rámci studia demografie investování do hloubky zabývat investováním žen, kterým radí, jak se ve světě peněz neztratit. Při svých přednáškách tvrdí: ženy jsou opatrné, ale díky tomu jsou coby investorky leckdy úspěšnější než muži. Jen je jich málo...

Text **Petr Jansa**
Fotografie **archív**

Vladimír Baláž radí ženám, jak se neztratit ve světě financí.

Muži a ženy mají většinou rozdílné hodnoty. Investování má ale jen jeden jediný cíl, a to zisk. Vedou ovšem cesty mužů a žen k tomuto cíli rozdílnou cestou?

Zisk by neměl být primárním cílem investic. Navíc vysoký zisk je dosahován za cenu vysokého rizika. Cílem by mělo být zabezpečení a naplnění našich životních potřeb, jako jsou bydlení, vzdělání dětí nebo dostatek peněz na naše zamýšlené aktivity v důchodovém věku. Investice můžeme považovat za úspěšné v případě, že cíle odpovídají míře rizik, kterou jste ochotni snášet. Je zapotřebí se při investování cítit dobře, abychom netrpěli při každé sebemenší změně burzovního indexu.

O mužích je známo, že jsou hravější než ženy a daleko více riskují. Promítá se to i do investování? Logicky by ženy měly být konzervativnější?

Obecně dokáže snášet vysoká finanční rizika pouze pět procent lidí, a to pouhá dvě procenta žen a sedm procent mužů. Už to hovoří samo za sebe. Ale je zajímavé, že míra tolerance finančních rizik je v různých demografických a sociálních skupinách po celém světě velmi podobná, což je dáno genetickými a biologickými vlastnostmi. Homo sapiens byl, je a bude vždy jeden živočišný druh.

Kde a v čem jsou ženy při investování silné, a kde je naopak jejich Achillova pata? Lze vůbec srovnat úspěšnost mužů a žen?

Může to znít paradoxně, ale silnou stránkou žen je jejich menší sebedůvěra a vědomí nižší odbornosti ve finančních otázkách. Proto si rády nechají poradit od profesionálů. V tom mužům brání jejich ješitnost a leckdy velmi nezdravé sebevědomí. Z těchto chyb pak u mužů vyplývá chamtivost, netrpělivost a časté změny portfolia. Ženy si naopak nechávají poradit, uvažují strážlivěji a jsou trpělivější při čekání na výnosy svých investic. Nemá divu, že jsou pak leckdy úspěšnější než muži. Mají ale i své slabé stránky – tou největší slabinou je frustrace z důležitých finančních rozhodnutí a jejich odkládání. Řada žen také ráda kopíruje rozhodnutí svých přítelkyň a dobrých známých. Napodobování ale v tomto případě není nejlepší, protože každý má jiné potřeby a cíle.

Ženy mají během života mateřské a rodičovské povinnosti, kvůli tomu stráví práci méně času. Na druhou stranu se dožívají vyššího věku. Jednoduchá logika tedy říká, že bývají na stáří méně zabezpečeny?

Jednoznačně ano. To je nesporné, protože průměrná žena je v důchodu o pět až deset let déle než muž, a přitom dostává kvůli nižším příjmům po kratší produktivní věk i nižší důchod. Zpravidla se může alespoň částečně spolehnout na dědictví a důchod po

manželovi, ale to opět nemusí stačit na zabezpečení všech potřeb. Je tedy zapotřebí, aby si vytvořila vlastní rezervy. S tím ale musí začít včas, protože pět let před odchodem do důchodu je pozdě.

Co si myslíte o zažitém tvrzení, že ženy na rozdíl od mužů kladou větší důraz na zabezpečení potřeb rodiny a dětí?

Je to pravda. Ukázal to i náš průzkum investičního chování, který jsme si na Slovensku dělali. Ten opravdu základní rozdíl je ale v samotném přístupu k rizikům. Muži považují investování za jakýsi druh adrenalinového sportu. Chtějí být rychlejší, chtějí stále víc a jejich touhou je co nejnárodněji dosáhnout co nejlepšího výsledku. Navíc rádi spekulují. Ženy víc myslí na strategické cíle, tedy na to, k čemu mají peníze sloužit a zda je způsob jejich získání dostatečně bezpečný a korektní. Zabezpečení dětí uvedlo jako důležitý cíl 43,9 % žen a 37,3 % mužů, ale lepší zhodnocení úspor má za cíl 21,5 % žen a 26,6 % mužů. To o prioritách obou skupin vypovídá dost jednoznačně.

Z toho vyplývá, že ženy volí jiné investice než muži. Je to tak?

Opět musím odpovědět, že ano, protože muži mají více zkušeností, co se týká sofistikovanějších nástrojů, jako jsou například akciové či realitní produkty nebo dluhopisy. Ženy upřednostňují konzervativnější produkty, jako jsou například vklady v bankách, životní pojistky a peněžní fondy. Je to logické. Jde o zmiňované priority a s penězi pro děti se hazarduje logicky méně.

Mění se postupem času jejich přístup k investování?

Zásadně ne. Vzory investičního chování jsou dány z větší části geneticky a biologicky, což se nemění. Pouze z jedné čtvrtiny je rozhodování vysvětlitelné kulturními a sociálními podmínkami, jako jsou vzdělání nebo přístup k informacím. V této oblasti tedy vzhledem k rozvoji moderních technologií určitý pokrok pozorovat můžeme, ale stále se jedná o menší vliv, než má podstata člověka samotného. To platí pro obě skupiny obyvatel bez rozdílu pohlaví.

Co by ženám podle vás pomohlo k větším úspěchům na investičním trhu?

Měly by se více zajímat o své peníze, což na rozdíl od mužů sice dělají, pokud jde například o domácnost, ale už ne v případě jejich zhodnocování. Nejlepší a pro ně přirozenou cestou je návštěva odborného finančního poradce, s nímž prodiskutují svoji budoucnost ohledně zabezpečení v důchodovém věku, a to z pohledu důchodu od státu a vlastního spoření. Když si vyjasní požadavky na své potřeby a tomu odpovídající finanční zabezpečení ve stáří, pak se mohou zajímat o konkrétní finanční produkty a investiční strategie. V žádném případě by neměly postupovat opačně.

DUM M M O D Y

Václavské náměstí 58
Praha 1
www.d-mody.cz

LUISA CERANO®
women

BRAX
FEEL GOOD

TRUSSARDI
JEANS

Laurèl

BB
RR
RIANI

AIRFIELD
collection

MARC AUREL

[[Wolford]]

MILESTONE®

CHRIST
German Leather Fashion since 1954

NC
NICE CONNECTION®

Giorgia.p

4

PATRO

200

PRO VŠECHNY, KDO MAJÍ
PŮVAAB
 V ZÁKLADNÍ VÝBAVĚ

PEUGEOT doporučuje **TOTAL** PEUGEOT FINANCE

Spotřeba (l/100 km) a emise (g CO₂/km) pro 5 dv. model 107 1.0 68 k: městský provoz: 5,4/123, mimoměstský provoz: 4,0/92, kombinovaný provoz: 4,5/103.
 Foto je pouze ilustrativní.

www.peugeot.cz

Jste spíše chic nebo charme? Vyberte si ze dvou designů speciální série modelu 107 ten, který se k vám více hodí. V obou případech na vás čeká bohatá výbava zahrnující mimo jiné airbag řidiče a spolujezdce, elektricky ovládaná přední okna, klimatizaci, mlhovky a hliníková kola 14". Vaši eleganci skvěle doplní bíle zdobený interiér, hliníkové prahy dveří, chromovaná koncovka výfuku a další designové příslušenství.

Speciální série Peugeot 107 Chic & Charme s okouzlující výbavou za 229 900 Kč.

PEUGEOT **107**

PEUGEOT
 MOTION & EMOTION